

ANALIZA PODJETNIŠTVA ZA MESTNO OBČINO KRŠKO na osnovi podatkov za leto 2022

Naročnik: Mestna občina Krško

Izvajalec: Center za podjetništvo in turizem Krško

Julij 2023

KAZALO

1. UVOD	4
Povzetek ključnih značilnosti poslovanja družb in samostojnih podjetnikov v mestni občini Krško.....	4
2. SPLOŠNA PREDSTAVITEV MESTNE OBČINE KRŠKO	6
3. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARJENJA DRUŽB IN PODJETNIKOV V državi, v regiji in na ravni občine V LETU 2022	7
3.1. Splošna gibanja na ravni Slovenije in v regiji Posavje	7
3.1.1 Poslovanje gospodarskih družb v REGIJI za leto 2022	8
3.1.2 Poslovanje samostojnih podjetnikov v REGIJI	10
3.1.3 Zadruga v regiji	11
3.1.4 Brezposelnost, struktura brezposelnih v REGIJI za leto 2022	11
3.2 Rezultati poslovanja družb in samostojnih podjetnikov v mestni občini Krško za leto 2022 13	
3.2.1 Gospodarske družbe – mestna občina Krško	13
3.2.2 Samostojni podjetnik – mestna občina Krško.....	24
3.3 Analiza kazalnikov za leto 2022 v mestni občini Krško.....	25
3.3.1 Nekateri kazalniki investiranja in financiranja v mestni občini Krško.....	25
3.3.2 Nekateri kazalniki plačilne sposobnosti in gospodarnosti v letu 2022 za družbe v mestni občini Krško	26
3.3.3 Nekateri kazalniki donosnosti, produktivnosti in dohodkovnosti v mestni občini Krško	28
3.4 Dodana vrednost in posebnosti poslovanja gospodarskih družb v mestni občini Krško v letu 2022	30
4. AKTIVNO PREBIVALSTVO, POVPRŠEVANJE PO DELU IN GIBANJE BREZPOSELNOSTI V MESTNI OBČINI KRŠKO	32
5. SPOT Svetovanje Posavje in finančne spodbude za malo gospodarstvo... 32	
6. VIRI.....	35

Kazalo grafov in tabel:

<i>Graf 3-1: Bruto domači izdatki za RR dejavnost v obdobju 2017 – 2021, na ravni Slovenije in regije Posavje .....</i>	<i>9</i>
<i>Graf 3-10: Kazalniki plačilne sposobnosti gospodarskih družb v obdobju 2007 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije .....</i>	<i>26</i>
<i>Graf 3-11: Gibanje kazalnika gospodarnosti v obdobju 2007 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije (za gospodarske družbe in s.p.-je).....</i>	<i>27</i>
<i>Graf 3-12: Kazalniki dohodkovnosti ter plač za gospodarske družbe v obdobju 2012 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije.....</i>	<i>28</i>
<i>Graf 3-13: Gibanje števila s.p. in gospodarskih družb ter število zaposlenih pri njih v obdobju 2005 – 2022 v mestni občini Krško .....</i>	<i>29</i>
<i>Graf 3-2: Število registrirano brezposelnih oseb po uradih za delo v Posavju (dec. 2020/dec. 2022).....</i>	<i>12</i>

Graf 3-3: Struktura bilance stanja gospodarskih družb v mestni občini Krško, na dan 31.12.2022	13
Graf 3-4: Dobiček iz poslovanja in čisti dobiček ter število zaposlenih v gospodarskih družbah (mestna občina Krško, 2002 – 2022, v €).....	14
Graf 3-5: Gibanje nekaterih postavk gospodarskih družb v mestni občini Krško v € (2002-2022).....	16
Graf 3-6: Struktura posameznih vrst odhodkov gospodarskih družb mestne občine Krško, v obdobju 2014-2022, v 000 €:.....	17
Graf 3-7: Delež posameznih dejavnosti v skupnih prihodkih gospodarskih družb v mestni občini Krško v letu 2022	18
Graf 3-9: Kazalniki investiranja in financiranja za gospodarske družbe in samostojne podjetnike v mestni občini Krško in na ravni Slovenije (2007-2022)	25
Tabela 2-1: Poslovne cone v mestni občini Krško	6
Tabela 3-1: Gospodarske družbe v mestni občini Krško s prihodki nad 1 mio €, ki spadajo v sektor 11003 (Nefinančne družbe pod tujim nadzorom), podatki za l. 2022.	15
Tabela 3-2: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki v dejavnosti D - OSKRBA Z EL.ENERGIJO,PLINOM IN PARO, podatki za l. 2022.	19
Tabela 3-3: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki v dejavnosti C – PREDELOVALNE DEJAVNOSTI , podatki za l. 2022	20
Tabela 3-4: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki v dejavnosti K - FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJ., podatki za l. 2022.	20
Tabela 3-5: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, s prihodki nad 5 mio, v dejavnosti G - TRGOVINA;VZDRŽ.IN POPRAVILA MOT.VOZIL, podatki za l. 2022	21
Tabela 3-6: Primerjava kazalnikov izbranih gospodarskih družb v energetiki v mestni občini Krško za leto 2022 (Dejavnost D - OSKRBA Z EL.ENERGIJO,PLINOM IN PARO + K - FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJ.)	30

1. UVOD

Od malega gospodarstva pričakujemo vrsto učinkov na ekonomski in družbeni razvoj, zato postaja bistvena sestavina razvojne strategije v vseh državah po svetu. Namen analize, predstavljene v nadaljevanju, je **ugotoviti stanje** na področju podjetništva oz. celotnega gospodarstva v mestni občini Krško za obravnavano leto, ga **primerjati** z stanjem v regiji in na nivoju Slovenije ter na podlagi posebnosti stanja v občini pripraviti podlago kot **pomoč pri usmeritvah** Občini za uspešnejši razvoj gospodarstva.

Povzetek ključnih značilnosti poslovanja družb in samostojnih podjetnikov v mestni občini Krško

Podjetništvo je sicer osrednji dejavnik razvoja, vendar samo po sebi ne zagotavlja razvoja tako urbanega okolja, predvsem pa **podeželja – potrebno je tudi vzpodbudno poslovno okolje in sistematično spodbujanje novih dejavnosti** z motiviranjem iniciativnosti in ustvarjalnosti prebivalcev in zagotavljanje potrebne podpore za njihovo aktiviranje in nadaljnji (samo) razvoj.

Pri razlagi rezultatov oz. izsledkov analize moramo upoštevati dejstvo, da **v analizo niso vključena podjetja, ki imajo znaten vpliv na poslovanje preko svojih poslovnih enot** (npr. Krka d.d., CGP d.d., Šumi d.o.o., SOP – International d.o.o, Numip, Q-techna, Handte – Ost d.o.o., vsi veliki trgovci, zavarovalnice in banke), vendar pa v regiji oz. mestni občini Krško nimajo sedeža podjetja. Po drugi strani pa **so vključena podjetja, ki imajo tukaj sedež, vendar poslujejo po celotni Sloveniji**.

Poleg tega je pri podatkih o samostojnih podjetnikih potrebno upoštevati dejstvo, da podjetniki – »normiranci« niso zavezani k predložitvi letnega poročila in je torej podatke zanje potrebno gledati tudi s tega vidika oz. pri analizi niso finančni podatki upoštevani celovito.

Pri presojanju podatkov oz. informacije o poslovanju družb, podjetnikov in zadrug je potrebno upoštevati več dejavnikov na državni ravni, med drugim tudi cene industrijskih izdelkov – ki so se pri proizvajalcih povečale za 23 %, kar je največ v zadnjih letih.

GOSPODARSKE DRUŽBE mestne občine Krško so po podatkih AJ PES v letu 2022 zaključile manj uspešno od lanskega leta – kljub zvišanju čistih prihodkov od prodaje (za 27%) pa se je dobiček iz poslovanja znižal kar za 44%, čisti dobiček obračunskega obdobja pa za 30%. Družbe zaposlujejo slabo polovico zaposlencev (v vseh družbah) v regiji in ustvarijo kar 82 % prihodkov vseh družb v Posavju.

Število družb

588

+ 10

Število zaposlenih
(na podlagi del. ur)

6.304

+429

Povprečna plača
na zaposlenega

2.415 €

-3%

Prihodki

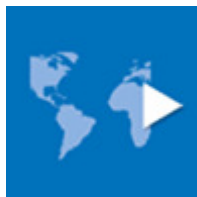
5.981 mio €

+ 27 %

Prih./prodaje na tujih trgih

3.787 mio €

Odhodki skupaj

5.884 mio €

Neto dodana vrednost
430 mio €

-10 %

Dodana vrednost na zaposlenega
68.150 €

-15 %

Čisti dobiček

83 mio €

-30 %

Delež obveznosti v virih sredstev (40 %) je kljub zvišanju še vedno kot vsa leta veliko manjši kot je povprečje za Slovenijo (51 %), kar nakazuje na še vedno relativno majhno tveganje za naložbe upnikov, vendar nakazuje tudi, da se tradicionalna konservativnost gospodarstvenikov v mestni občini Krško počasi spreminja k večji pripravljenosti za prevzemanje odgovornosti tveganja za vlaganja v razvoj oz. investicije. Gospodarske družbe občine v glavnem upoštevajo zlato bilančno pravilo, saj so dolgoročna sredstva financirana z dolgoročnimi viri.

Dodana vrednost na zaposlenega vseh gospodarskih družb v mestni občini Krško presega državno povprečje za 22 %. Vendar v občini kar 42 % celotne dodane vrednosti ustvari 5 gospodarskih družb, katerih dejavnost se nanaša na energetiko. Če izvzamemo prej navedene dejavnosti iz izračuna dodane vrednosti, potem dobimo bolj realno sliko stanja gospodarstva: preostala celotna dodana vrednost v občini je samo 249 mio oz. 49.309 € na zaposlenega in predstavlja le 89 % povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v Sloveniji oz. le 72 % povprečne neto dodane vrednosti na zaposlenega v občini¹. Vendar pa so zgoraj izvzete družbe zaposlovale komaj 11 % delovno aktivnega prebivalstva v občini.

Kot vsa leta, je bilo tudi v letu 2021 v mestni občini Krško največ PODJETNIKOV (ki so oddali letno poročilo AJPES) v primerjavi z ostalimi občinami v regiji Posavje, ustvarili so 88 mio € prihodkov (za 11 % več kot predhodno leto). V večini pomembnejših dejavnosti so podjetniki izboljšali rezultate, tudi poprečno dodano vrednost na zaposlenega, ki je višja za 4 % glede na predhodno leto oz. najvišja do sedaj.

STOPNJA REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI je bila v mestni občini Krško konec leta 2022 znatno nižja kot prejšnje leto in je znašala 8,5%, vendar še vedno precej nad republiško (5,4%). Kar 73 % brezposelnih oseb je tistih, ki ima nižje oz. srednje poklicno izobrazbo ali manj.

¹ VIR: lasten izračun, na podlagi podatkov AJPES

2. SPLOŠNA PREDSTAVITEV MESTNE OBČINE KRŠKO

Mestna občina Krško je od 11. novembra ena izmed 12 mestnih občin v Sloveniji. Razteza se na površini 286,5 km² in se nahaja v jugovzhodnem delu Slovenije, kjer se dolina reke Save razširi v prostrano Krško polje, preko katerega se na južnem obrobju vije reka Krka. Leta 2006 je na samostojno pot je stopila krajevna skupnost Kostanjevica na Krki. Tako ima danes mestna občina Krško 158 naselij oz. 14 krajevnih skupnosti ter 2 mestni četrti. V njej živi cca. 25.800 prebivalcev.

Danes poleg energetskega sektorja in predelovalne dejavnosti prevladuje podjetništvo oz. obrtna dejavnost in trgovina. Vedno bolj se uveljavlja tudi turizem, ki z ustreznimi pristopi in organizacijo izkorišča nove poslovne priložnosti. Ena od bistvenih konkurenčnih prednosti je **geografska lega**. Območje leži neposredno **ob 10. koridorju**, ki povezuje sever in jug Evrope. Priključek pri Krškem predstavlja pomemben razcep tudi v državnem prometnem omrežju, v neposredni bližini poslovnih con. Tu se od jugovzhodnega kraka državnega cestnega križa odcepi glavna povezava za Celje in s tem navezava na V. prometni koridor. Območje se nahaja na 3. razvojni osi, ki povezuje regionalna središča Koroške, Savinjsko-Šaleške regije, Dolenjske in Bele Krajine. Iz geografskega vidika pa je pomembna **še lega ob meji z Republiko Hrvaško**, tako zaradi dostopnosti nabavnih in prodajnih trgov kot tudi zaradi izvajanja storitev pri prehajanju meje.

Oblikovanje novih POSLOVNIH CON je eden pomembnejših dejavnikov nadaljnjega razvoja občine, saj posledično daje možnost odpiranja novih delovnih mest. V spodnji *Tabeli 2-1.* so razvidne nekatere pomembnejše informacije o poslovnih conah v mestni občini Krško. V tabeli niso zajete načrtovane poslovne cone na Senovem in v Brestanici, ker so v lasti fizičnih oseb².

Tabela 2-1: Poslovne cone v mestni občini Krško

Poslovne cone	Skupno - v ha * bruto	Prosto - v ha ** (neto)	Pomembnejše informacije
PC Vrbina	66	45,5	Prednost: lega ob meddržavni železniški progi, kakovostna in konkurenčna oskrba z električno energijo. Pomembnejša podjetja: SOP International, Gen energija
PC Drnovo-Zahod	39	14,5	Pomembnejša podjetja: IGM Sava, Grieshaber, Willy Stadler, Daka ...
PC Drnovo-Vzhod	22	11,4	Cona bo nadalje še predmet komunalnega opremljanja, s čimer bodo podani pogoji za umestitev poslovnih objektov
PC Feniks	20	20	Osrednje območje je predvideno za logistično središče, za tehnološko razvojni park ter spremljevalne poslovne in centralne dejavnosti
OC MDB	15	-	

* v tej površini so zajeti koridorji cest, parkirišč, projektirane kolesarske steze, pločniki...
** ** površina, namenjena za gradbene parcele

V poslovnih conah Vrbina in Drnovo je možno takoj realizirati investicije ob sprejemljivih nadomestilih za komunalna opremljena zemljišča, ob dogovoru z lastniki zemljišč oz. lokalno skupnostjo.

² Vir: KRSKO.SI: <https://www.krsko.si/objava/89418>, 3.7.2023 ter info s strani kompetentne osebe na Občini, 2.8.2023

3. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARJENJA DRUŽB IN PODJETNIKOV V DRŽAVI, V REGIJI IN NA RAVNI OBČINE V LETU 2022

3.1. Splošna gibanja na ravni Slovenije in v regiji Posavje

Slovensko gospodarstvo je ob podpori ekspanzivno naravnane fiskalne politike po epidemiji hitro okrevalo. **BDP na prebivalca** po kupni moči je lani dosegel 92 % povprečja EU, kar je največ doslej. Nizka **produktivnost** (le 86 % povprečja EU) in njen počasni napredek je predvsem posledica nizkega obsega investicij. Delež podjetij, ki uvajajo **inovacije** se je povečal, predvsem pri velikih podjetjih. Glede na vrsto uvedene inovacije je veliko podjetij hkrati uvedlo inovacijo proizvoda in poslovnega procesa, kar zrcali njihovo močno prepletenost in soodvisnost. Nominalni izdatki za **raziskovalno-razvojno dejavnost** so bili nominalno najvišji doslej (1,1 mrd €), vendar pa so izraženi relativno stagnirali (na okoli 2,1 % BDP). Slovenija je po številu **patentnih prijav** pri EPO tudi v letu 2022 močno zaostajala za povprečjem EU: v letih 2013–2022 so slovenski prijavitelji kar cca. 20 % prijav oddali zgolj na tehnoloških področjih (električni stroji, aparati in energija ter organska fina kemija), na tehnologijah, povezanih z medicino pa okoli 10 %.³

Kljub temu, da je bilo poslovanje slovenskih podjetij v letu 2022 zaznamovano z nekaterimi dejavniki (visoka inflacija, pretrgane dobavne verige, energetska kriza) **so podjetja izboljšala nekatere kazalnike poslovanja**, predvsem dodano vrednost na zaposlenega in gospodarnost poslovanja, njihova zadolženost pa se je ohranila na eni od nižjih ravni v zadnjih dvajsetih letih. Pri izboljšanju poslovanja so bile v ospredju dejavnosti, ki so v času zdravstvenih ukrepov poslovale v omejenem obsegu (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, gostinstvo, dejavnosti prometa in skladiščenja). Ob robustnem domačem povpraševanju so dober poslovni rezultat ustvarile tudi dejavnosti poslovanja z nepremičninami in gradbeništvo.

Nasprotno so zaradi energetske krize, državnih regulacij in nezadostne domače proizvodnje dejavnosti podjetja s področja oskrbe z elektriko, plinom in paro poslovale z izgubo, poslabšalo pa se je tudi poslovanje finančnih in zavarovalniških dejavnosti. K izboljšanju poslovanja gospodarskih družb so lani prispevale predvsem družbe, usmerjene na domači trg.

Iz analize Banke Slovenije⁴ izhaja, da so **tuje neposredne naložbe v Sloveniji** konec I. 2022 znašale 20,2 mrd € in so se glede na preteklo leto povečale za 1,4 mrd EUR oz. za 8 %. Glede na stanje tujih neposrednih naložb v Sloveniji je bila konec I. 2022 še vedno največja vlagateljica Avstrija (23 %), ki je vlagala predvsem v predelovalno dejavnost ter dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Sledi Luksemburg (12 %) z glavnino naložb v finančno in zavarovalniško dejavnost ter Švica (11 %) z glavnino naložb v predelovalno dejavnost. **Neposredne naložbe Slovenije v tujini** so konec I. 2022 znašale 8,6 mrd € in so se glede na preteklo leto povečale za 9 %. Slovenski vlagatelji so imeli konec I. 2022 največ neposrednih naložb na Hrvaškem.

Gospodarske družbe, ki predstavljajo približno tri petine vseh podjetij in ustvarijo večino dodane vrednosti, so v I. 2022 izkazale 6,1 mrd € **neto čistega dobička**, kar je 7 % več kot pred letom, **število zaposlenih** pa se je povečalo za 2 % in doseglo raven iz leta 2008. Pri samostojnih podjetnikih je po dveh letih zmanjševanja ostalo približno nespremenjeno kot predhodno leto. Poslovanje gospodarskih **družb, umerjenih na domači trg**, se je zaradi še vedno precejšnjega domačega

³ Vir: UMAR, Poročilo o razvoju 2023,

https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2023/slovenski/POR2023.pdf, 4.7.2023

⁴ Vir: Banka Slovenije: Neposredne naložbe 2022, junij 2023, <https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/neposredne-nalozbe-kratka-info-2022.pdf>, 4.7.2023.

povpraševanja izboljšalo (za 15 % višji neto čisti dobiček). Nekateri kazalniki najštevilčnejših **mikrodružb** so se izboljšali: neto čisti dobiček se je povečal za dobro petino, prav tako produktivnost, povečala pa se je tudi njihova zadolženost.⁵

Stopnja brezposelnosti na ravni Slovenije se po letu 2013 zniževala in je v dec. 2022 znašala 5,4 % (dec. 2021 je znašala 6,7 %). V letu 2021 je porast zaposlovanja prekinil negativne trende brezposelnosti iz leta 2020 – v letu **2022 se je število registriranih brezposelnih oseb še zmanjšalo** (kar za 24 %), na območju OS Sevnica za petino oz. za 625 oseb.

3.1.1 Poslovanje gospodarskih družb v REGIJI za leto 2022⁶

Po podatkih AJPES je v letu 2022 predložilo poročilo **1.600 posavskih družb** (kar za 57 več kot leto poprej), od tega je kar **97 % majhnih in mikro družb**, ki so skupaj zaposlovale kar 48 % vseh zaposlenih v regiji in ustvarile kar 35% vse dodane vrednosti v regiji. Samo **mikro družb** je v regiji kar 81 % in so zaposlovali 2.273 oseb, ustvarili so desetino dane vrednosti v regiji, vendar žal tudi najvišji delež izgube od vseh podjetij, kar kaže na ranljivost teh podjetij. **Velike družbe** (samo 14 družb) so ustvarile skoraj 360 mio € dodane vrednosti, zaposlovale pa so kar 4.258 oseb, čisto izgubo je ustvarilo samo 1 veliko podjetje, vendar predstavlja ta izguba kar 24 % izgube vseh podjetij v regiji.

Družbe v regiji, ki so podatke predložile za leto 2022 so glede na leto poprej sicer svoje rezultate ne nekaterih področjih nekoliko poslabšale – na nekaterih pa izboljšale:

- **neto čisti dobiček (143 mio) je bil za 19 % nižji kot v letu 2022.** Največji delež neto čistega dobička (kar 58 %) so ugotovile družbe iz mestne občine Krško in sicer predvsem družbe, ki delujejo na področju predelovalnih dejavnosti (ne več iz dejavnosti oskrbe z el. energijo, plinom in paro).
- **ustvarile 7,3 mrd € prihodkov** oz. za četrtno več kot leto poprej. Kar 82 % prihodkov so ustvarile družbe iz mestne občine Krško.
- Družbe so glede na leto poprej zopet izkazale tudi za 27 % več **odhodkov** (7,1 mrd €), posledično so se tudi poslabšale vrednosti kazalnikov *celotne gospodarnosti*, *čiste dobičkonosnosti prihodkov* ter *donosnost kapitala*.
- **ustvarile 779 mio € neto dodane vrednosti** oz. približno enako kot leto poprej. Neto dodana vrednost na zaposlenega se je zmanjšala (za 6 %) in je znašala 56.833 € v regiji, v mestni občini Krško pa se je zmanjšala kar za 15 %.
- 1.100 družb je izkazalo **čisti dobiček** v višini 156 mio €, kar je za 25 % manj kot leto poprej. Hkrati pa je kar 26 % (ali 420 družb, od tega največ mikro podjetij) izkazalo za 13 mio **čiste izgube**, kar je za 61 % manj kot leto poprej. Tudi v tem letu so največ čiste izgube ugotovile družbe mestne občine Krško (s področja dejavnosti proizvodnje papirja in izdelkov iz papirja).
- **Čiste prihodke od prodaje na tujem trgu** (v višini 4,4 mrd €) so povečale kar za petino, vendar pa je bilo še vedno kar 78 % tovrstnih prihodkov ustvarjenih s strani maloštevilnih družb s področja oskrbe z električno energijo, plinom in paro.
- **Družbe v regiji so v letu 2022 znatno več (kar za 1.537 oseb) zaposlovale:** v njih je delalo 13.707 delavcev, od tega kar 46 % v mestni občini Krško (v teh podatkih pa niso zajeta podjetja, ki nimajo sedeža v regiji, imajo pa pomemben gospodarskih vpliv).

Poleg energetike (dejavnost D), katerih 16 podjetij je ustvarilo 4,7 mrd € prihodkov (oz. 64 % prihodka vseh družb in zaposlujejo 9 % zaposlenih v regiji) **in predelovalnih dejavnosti** (241 družb,

⁵ Vir: Banka Slovenije, Poslovanje podjetij v letu 2022, <https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/poslovanje-podjetij-v-letu-2022.pdf>, 4.7.2023

⁶ Vir: Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug v Posavski regiji v letu 2022, AJPES, Krško, maj 2023

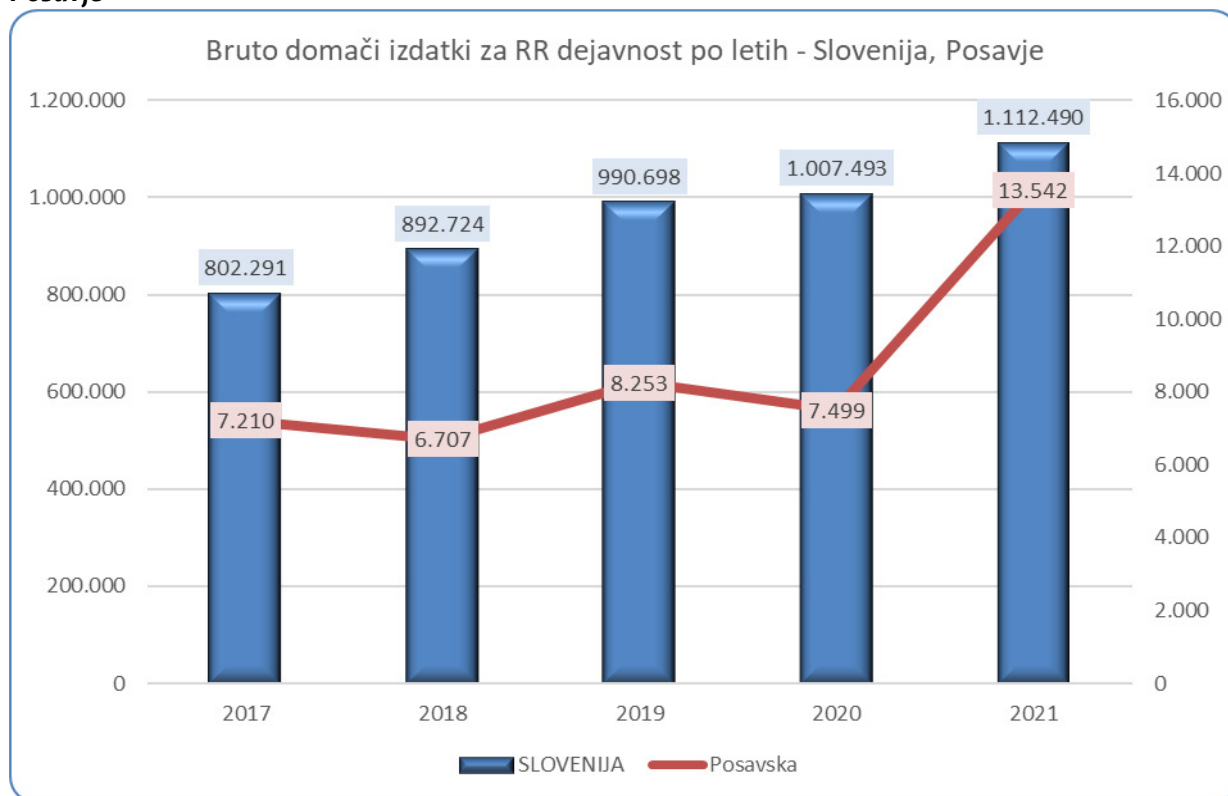
43 % zaposlenih in v tem letu največji delež dodane vrednosti) **ima pomembno vlogo v regiji tudi trgovska dejavnost:** v tej dejavnosti je delovalo največ družb (t.j. 24 %), ki so bila registrirana pod glavno dejavnostjo »Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil«, dosegli pa so 7% prihodka vseh družb v regiji.

Bruto domači proizvod je po prekinitvi zaradi epidemije covid-19 na ravni Slovenije v letu 2021 zopet narasel, za 10 %. **Na ravni regije se bruto domači proizvod na prebivalca v tem letu zvišal za 7%** (na 21.001 €), njegov delež glede na nacionalno raven se je nekoliko znižal, na 85%. Podatkov za l. 2022 še ni na razpolago.⁷

Po podatkih SI-STAT je bilo v letu 2020 v Posavju 21 **hitrorastočih podjetij** (za dobro tretjino manj kot leto poprej), ki so zaposlovali 1.416 oseb (kar za 36 % manj), kar predstavlja 7 % delovno aktivnega prebivalstva v regiji (po prebivališču, podatkov za l. 2021 in 2022 še ni na razpolago).⁸

Gibanje bruto domačih izdatkov za **razvojno raziskovalno dejavnost** za zadnjih 5 let tako na ravni države kot v Posavju je razvidno iz *Grafa 3-1*.

Graf 3-1: Bruto domači izdatki za RR dejavnost v obdobju 2017 – 2021, na ravni Slovenije in regije Posavje

Vir: STAT.SI, junij 2023

Izdatki za RR dejavnost na ravni Slovenije izkazujejo kontinuirano rast. **V Posavju so v letu 2020 sicer nekoliko upadli, vendar so se v letu 2021 zvišali kar za 81 % (na 13,5 mio €), na ravni Slovenije pa za 10%.** Podatkov za l. 2022 še ni na razpolago.⁹

⁷ Vir: STAT.SI: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H219S.px>, junij 2023

⁸ Vir: STAT.SI, <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1430911S.px>, junij 2023

Opomba: Hitrorastoče podjetje je podjetje z več kot 10-odstotno povprečno letno rastjo v triletnem obdobju, ki ima v prvem letu spremljanja triletno rasti vsaj 10 zaposlenih. Rast se meri s številom zaposlenih.

⁹ Vir: STAT.SI, <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2364245S.px/table/tableViewLayout2/>, junij 2023

Investicije v osnovna sredstva na regionalni ravni se krepijo (pri analizi podatkov je seveda potrebno upoštevati rast cen)¹⁰ – podatki so za l. 2021, za l. 2022 še niso na razpolago:

- v letu 2021 je bilo v regiji **investirano cca. 234 mio €, predvsem v stroje in opremo** (58 % oz. 135 mio €) oz. v isti višini kot l. 2018,
- investicije v *gradbene objekte in prostore* so se zmanjšale na 93 mio € (za 8 % glede na predhodno leto (ko so znašale kar 101 mio €), vendar je bilo teh še vedno za 24 % več kot v l. 2017),
- investicije v neopredmetena sredstva so se glede na čas pred korono podvojile in so v l. 2021 znašale skoraj 6 mio €.

3.1.2 Poslovanje samostojnih podjetnikov v REGIJI

Posavski samostojni podjetniki, ki so predložili letno poročilo (teh je bilo 1.824, od skupno 3.346, od tega največ, 36 % v mestni občini Krško¹¹) so tudi v letu 2022 na splošno izboljšali rezultate poslovanja in sicer:

- **zvišali so tako prihodke** (na 258 mio € oz. kar za 18 %) **kot odhodke** (za 19 %). Glede na delež prihodkov sta najpomembnejši dejavnosti *trgovina in popravila motornih vozil ter gradbeništvo*, kjer posluje tudi največ podjetnikov v regiji.
- **ustvarili 73 mio € neto dodane vrednosti** (oz. 12% več kot leto poprej), kar polovico v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Kot že leta nazaj, so največ (34 %) neto dodane vrednosti v regiji ustvarili krški podjetniki.
- **Neto dodana vrednost na zaposlenega v regiji ima zadnji dve leti trend rasti**, v letu 2022 je znašala 39.707 € oz. za malenkost manj kot je slovensko povprečje (v Krškem 37.962 €, najvišja je bila v Radečah). Vendar je neto dodana vrednost na nosilca dejavnosti skupaj z njegovimi zaposlenimi znašala komaj 19.981 € (kar je sicer za 6 % več kot leto poprej).
- **V nasprotju s prejšnjim letom pa so manj zaposlovali**: imeli so 1.848 zaposlenih¹² (oz. za 5 % manj kot predhodno leto), največ (kar 31 %) jih je bilo zaposlenih v gradbeništvu. V regiji so največ (36 %) zaposlovali krški podjetniki.
- **Povprečna mesečna plača zaposlenih** (1.379 €, sicer za 100 € več kot leto) je kar že nekaj let kar za tretjino nižja kot pri zaposlenih v gospodarskih družbah.

Podjetnikov dohodek (ki mora pokriti še podjetnikov zaslužek) je v znesku dobrih 19 mio € izkazalo 85 % vseh samostojnih podjetnikov, od tega največ (37 %) v Krškem.

Hkrati pa je 270 podjetnikov v regiji (skupaj z 188 zaposlenimi) ustvarilo **negativni poslovni izid** v višini 2,5 mio € ; teh je bilo sicer največ v Brežicah, vendar so 42 % te izgube ustvarili krški podjetniki.

Poslovno leto so kot celota zaključili s pozitivnim **neto dohodkom podjetnikov v višini 17 mio €** (za 7 % več kot leto poprej), **od tega je bil najvišji v Krškem** (37 % ki je bil prav tako višji, za 8 %).

¹⁰ Vir: STAT.SI: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/1409004S.px/table/tableViewLayout2/>, jul.2023

¹¹ Samostojni podjetniki, ki so obdavčeni z upoštevanjem normiranih odhodkov, niso zavezani k predložitvi letnega poročila, v letu 2022 jih je bilo takšnih kar 1.522 podjetnikov.

¹² Podjetniki kot lastniki in nosilci dejavnosti niso vključeni v število zaposlenih.

3.1.3 Zadruga v regiji¹³

Zadruga zaenkrat sicer nimajo odločilne vloge, vendar je 19 (isto število kot leto poprej) zadrug zaposlovalo kar 172 ljudi. Ustvarile so 38 mio prihodkov, za nekoliko manj so se zvišali odhodki. Spodbudno je, da so zadruga v tem letu izkazale neto čisti dobiček (v višini 127 tisoč €), med tem ko je bila za leto poprej ugotovljena čista izguba v višini 28 tisoč €.

Čisti dobiček je ugotovilo 10 zadrug, kar 92 % tega čistega dobička so izkazale zadruga s področja trgovine (z 151 zaposlenimi). Čisto izgubo je izkazalo 6 zadrug in kar 2/3 te izgube so pridelale zadruga s področja predelovalnih dejavnosti (21 zaposlenih).

Positivno je, da se je tudi v l. 2022 ponovno zvišala neto dodana vrednost (kar za 24 % več kot l. 2021) in je znašala 6 mio €.

Kapital zadrug je konec l. 2022 znašal 11 mio €, od tega je bilo skoraj 8 mio je nerazdeljivega kapitala, preostali del pa so pomenili deleži članov zadruga.

3.1.4 Brezposelnost, struktura brezposelnih v REGIJI za leto 2022¹⁴

Konec lanskega leta je bilo v Območni službi Sevnici registrirano brezposelnih 2.450 oseb (oz. za 15 % manj kot decembra 2021), na ravni Slovenije za 19 % manj. Stopnja brezposelnosti v l. 2022 za Posavje je bila 7,3 %, na nacionalni ravni 5,8%.

- Vendar tudi v OS Sevnica še vedno ostaja velika strukturna neskladnost med potrebami po zaposlitvah in prijavljenimi brezposelnimi osebami: konec lanskega leta je bilo kar 15 % brezposelnih iskalcev prve zaposlitve in hkrati kar 56 % dolgotrajno brezposelnih.
- Skoraj polovico vseh registrirano brezposelnih je bilo dec. 2022 prijavljenih na UD Krško (t.j. 1.218 oseb). Najvišji delež v območni službi so zavzemali brezposelni, ki so bili prijavljeni 3 leta in več (35 %), po starosti pa tisti, ki so stari 50 let in več (40 %).
- Še vedno so najbolj izpostavljeni mladi, ki ostajajo močno izpostavljeni začasnim zaposlitvam - na UD Krško je bil konec leta 2022 delež mladih do 24 let najvišji v regiji.

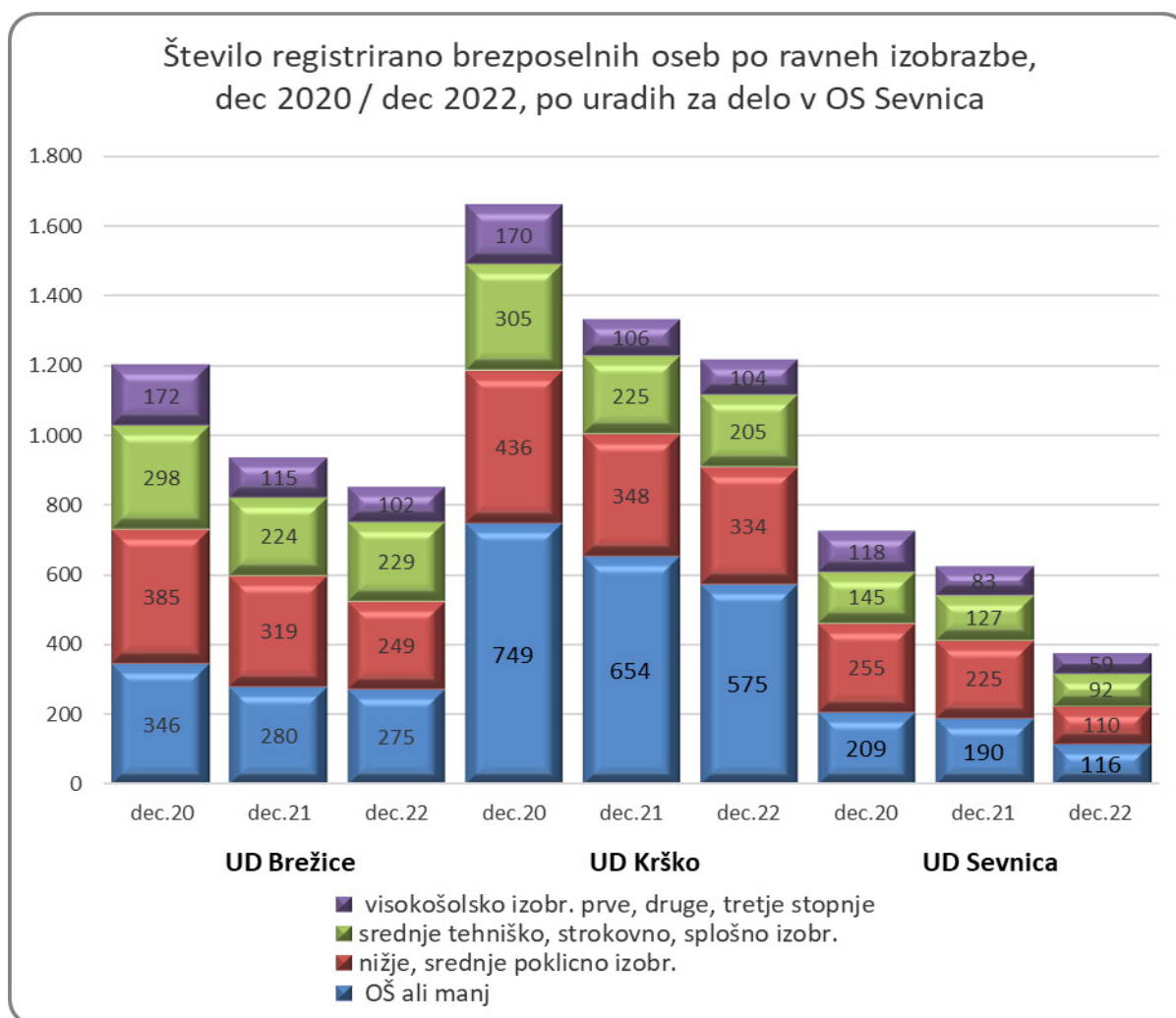
V letu 2022 se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 2.109 oseb (kar je za malenkost manj kot leto poprej), hkrati pa je bilo v istem obdobju vključeno v zaposlitev kar za petino več oseb kot predhodno leto (2.556 oseb).

V OS Sevnica je bilo v l. 2022 izdanih 332 (oz. kar 61 % vseh v Sloveniji) delovnih dovoljenj za delo. Vendar pa je bilo izdanih le 370 (oz. 2 % tistih na državnem nivoju) izdanih dovoljenj na podlagi bilateralnega sporazuma (BIH, Srbija), največ slednjih je bilo izdanih v OS Ljubljana (kar 52 %). Konec l. 2022 je bilo teh dovoljenj, izdanih na podlagi bilateralnega sporazuma veljavnih 723.

¹³ Vir: Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug v Posavski regiji v letu 2022, AJPEŠ, Krško, maj 2023

¹⁴ Vir: Zavod za zaposlovanje, <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/>, jul.2023

Graf 3-2: Število registrirano brezposelnih oseb po uradih za delo v Posavju (dec. 2020 / dec. 2022)

Vir: Zavod za zaposlovanje, <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/registrirana-brezposelnost/>, jul.23

Iz **Grafa 3-2** je razvidno, da se **število brezposelnih oseb po vseh treh uradih za delo v Območni službi Sevnica v zmanjšuje**, v obravnavanem obdobju dec. 2020 – dec. 2022 v Krškem skoraj za tretjino, v Sevnici pa skoraj kar za polovico.

Iz grafa pa je tudi razvidno, da je bilo dec. 2022 največ oseb z OŠ ali manj prijavljenih na UD Krško, najnižji delež teh oseb pa je prijavljenih na UD Brežice. Najvišji delež med prijavljenimi brezposelnimi z visokošolsko in višjo izobrazbo je bilo na UD Sevnica.

V letu 2022 je bilo v ukrepe **Aktivne politike zaposlovanja na novo vključenih 800 oseb**, od tega največ (kar 27 %) v lokalne programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja, močno zastopana so bila tudi javna dela (14 %).

Konec leta 2022 je bilo teh pogodb aktivnih še 327 (od tega največ v program Zaposli.me, 18 %) ter v javna dela (16 %).

3.2 Rezultati poslovanja družb in samostojnih podjetnikov v mestni občini Krško za leto 2022

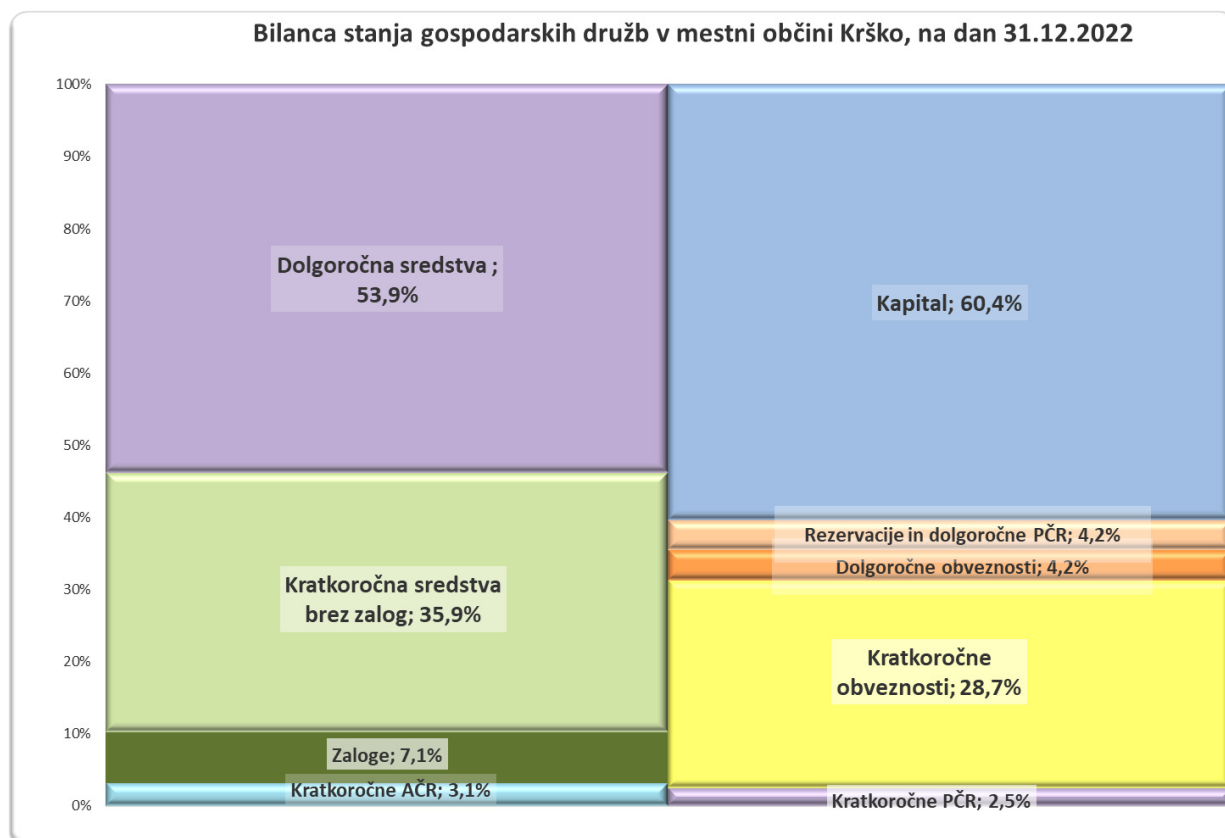
3.2.1 Gospodarske družbe – mestna občina Krško

Gospodarske družbe občine so v letu 2022 čiste prihodke od prodaje zvišale, za 27 % (predhodno leto za 44 %), na ravni Slovenije so se zvišali le za 22 %. Trend povečevanja dobičkov iz poslovanja (EBIT) po 2016 pa se je v občini v letu 2022 prekinil, saj se je zmanjšal na le 56 % lanskoletnega. Vzrok je predvsem v znatnem zmanjšanju dobičkov v energetiki.

V 588 družbah občine je bilo lani zaposlenih 6.304 zaposlenecv (oz. 46 % v celotni regiji), ki so ustvarili 5.981 mio € prihodkov oz. kar 82 % prihodkov posavskih družb. Na ravni občine so daleč največ (kar 37 % glede na vse družbe oz. kar za 16% več kot predhodno leto) zaposlovale družbe v predelovalnih dejavnostih.

Iz Grafa 3-3 je razvidno, da tudi v tem letu kapital presega dolgoročna sredstva in da so kratkoročne obveznosti še vedno znatno manjše glede na kratkoročna sredstva brez zalog. Dolgoročne obveznosti so zopet zmanjšale in predstavljajo le 4 % vseh obveznosti do virov sredstev (na ravni SLO je ta delež kar 18 %). Zaloge so se glede na leto poprej zvišale kar za 29 % (na 194 mio €) oz. nominalno za 45 mio €.

Graf 3-3: Struktura bilance stanja gospodarskih družb v mestni občini Krško, na dan 31.12.2022

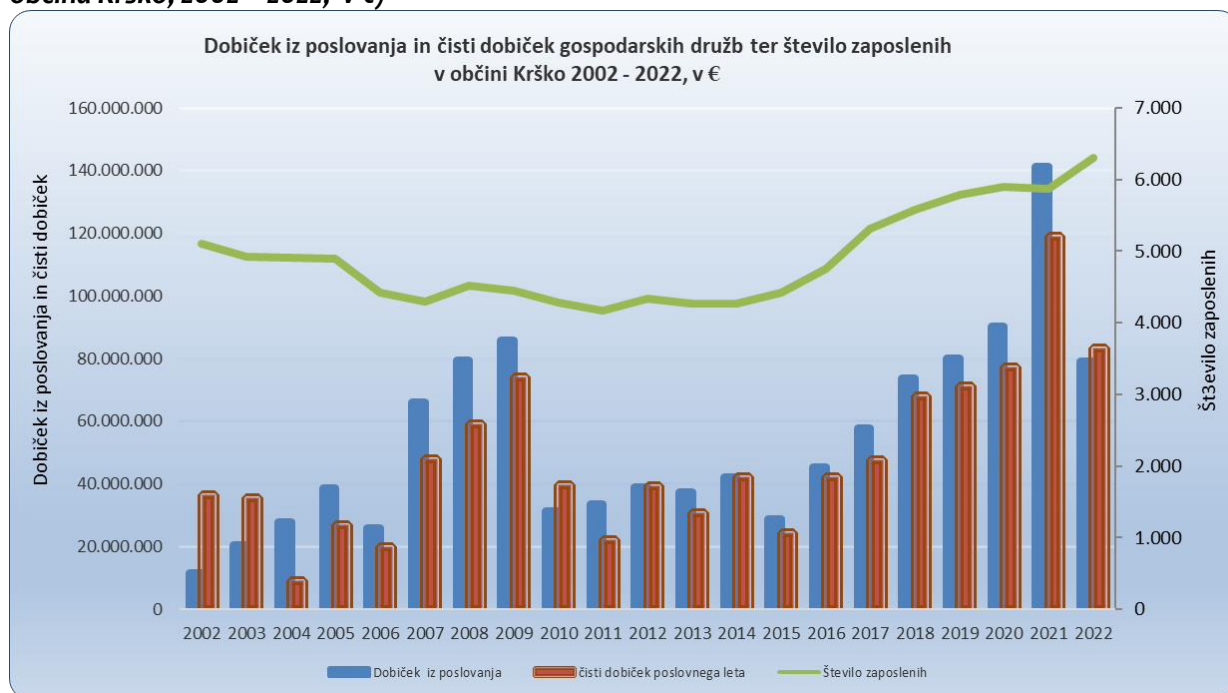
Vir: AJPES, junij 2023

Na Grafu 3-4 je prikazano gibanje dobička iz poslovanja, čistega dobička poslovnega leta ter števila zaposlenih zadnjih dvajset let.

Razvidna je rast dobičkov vse do leta 2009, po 2010 pa so dobički drastično upadli kot posledica ekonomske krize. Od leta 2016 naprej pa do 2021 je bil trend gibanja dobička iz poslovanja in čistega dobička sicer spodbuden – vendar se je v letu 2022 obrnil navzdol.

V letu 2022 sta se tako dobiček iz poslovanja (EBIT) kot čisti dobiček obračunskega obdobja znatno znižala (EBIT za 44 %, čisti dobiček poslovnega obdobja za 30 %) v nasprotju s prejšnjim letom (ko se je čisti dobiček obračunskega obdobja zvišal kar za 54 %, dobiček iz poslovanja pa kar za 57 %). Vendar pa se je hkrati znatno povečalo število zaposlenih, kar za 7 % oz. za 429 oseb.

Graf 3-4: Dobitek iz poslovanja in čisti dobiček ter število zaposlenih v gospodarskih družbah (mestna občina Krško, 2002 – 2022, v €)

Vir: FI-PO, junij 2023

V mestni občini Krško je precej DRUŽB, KJER SO V VEČINSKI LASTI TUJIH VLAGATELJEV.

Iz Tabele 3-1 so razvidni pomembnejši kazalniki oz. podatki, značilni za podjetja, ki so dosegla v I. 2022 nad 1 mio € prihodkov in spadajo v sektor 11003 (Nefinančne družbe pod tujim nadzorom).

Pri tem je potrebno opozoriti na že omenjeno dejstvo, da v analizi niso zajeta podjetja, ki imajo sedež izven občine, vendar zaposlujejo pomemben delež zaposlencev.

Poleg tega za nekatera podjetja pa še ni bilo relevantnih podatkov za I. 2022, npr. DS SMITH SLOVENIJA d.o.o. zaradi drugačnega obdobja zaključnih računov¹⁵

¹⁵ Vir: FI-PO, junij 2023

Tabela 3-1: Gospodarske družbe v mestni občini Krško s prihodki nad 1 mio €, ki spadajo v sektor 11003 (Nefinančne družbe pod tujim nadzorom), podatki za I. 2022.

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
VIPAP VIDEM KRŠKO d.d.	70.179.534	-3.064.931	255	32.339
AUDIO PRO d.o.o.	3.841.509	95.327	6	55.681
BENJA - AUTOTRANSPORTI d.o.o.	2.422.863	1.821	19	28.737
BLATEŠIČ TRANSPORT d.o.o.	1.084.358	37.967	9	31.694
DANY ŠPED, d.o.o.	1.597.644	43.635	12	34.157
DKV Euro Service d.o.o.	1.759.857	40.347	16	72.576
E-STIL d.o.o.	1.332.259	29.281	7	36.980
FUCHS MAZIVA LSL d.o.o.	3.878.666	419.817	11	115.391
JASCO d.o.o.	2.448.840	34.320	20	31.293
L&CO d.o.o.	2.301.931	88.114	19	35.130
MEGA-TRANS, d.o.o.	1.447.944	31.985	12	30.701
METRO STIL d.o.o.	1.299.341	14.390	1	53.820
MONTECH d.o.o.	1.263.251	68.116	10	58.976
NAVA BOATS d.o.o.	1.269.399	57.690	0	
POLYCOMPOSITE d.o.o.	1.035.192	-22.692	1	12.834
RAKAJ GRADNJE d.o.o.	1.946.393	81.189	11	35.373
SHD Composite Materials Europe d.o.o.	6.971.231	666.408	10	147.950
SIMIČ TRANSPORT d.o.o.	2.145.083	18.671	14	33.944
Tuplex d.o.o.	1.909.479	137.810	2	114.805
WILLY STADLER d.o.o.	42.381.507	4.089.742	181	86.184

Vir: FI-PO, junij 2023

Kot je razvidno iz Tabele 3-1, je največjo **čisto izgubo** izkazalo podjetje *Vipap Videm Krško d.d.* (ki sicer zaposluje največ ljudi), tudi letos pa je najvišji **čisti dobiček** izkazalo podjetje *Willy Stadler d.o.o.* (ki posluje v dejavnosti *Proizvodnja kovinskega stavbnega pohištva*).

Poslovanje podjetja *Vipap Videm Krško d.d.* se je v letu 2022 sicer izboljšalo: izkazalo je le slabo petino izgube iz leta 2021 in ponovno doseglo najvišje prihodke med temi podjetji. Tudi v tem letu je glede na prihodke in čisti dobiček med temi družbami najbolje poslovalo podjetje *Willy Stadler d.o.o.*, ki je doseglo kot drugi najvišje **prihodke** (dobrih 33 mio € oz. kar za 27% več) in hkrati tudi najvišji dobiček ter je zaposlovalo kar 181 zaposlenih.

Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega so tudi v tem letu izkazali v podjetju *SHD Composite Materials Europe d.o.o.*, (dejavnost *Proizvodnja tehničnega in industrijskega tekstila*, podjetje se ukvarja z impregnacijo različnih tkanin, predvsem tkanin iz ogljikovih vlaken z industrijskimi smolami), kjer je le 10 zaposlenih doseglo skoraj 148 tisoč € dodane vrednosti na zaposlenega in skoraj 667 tisoč € čistega dobička.

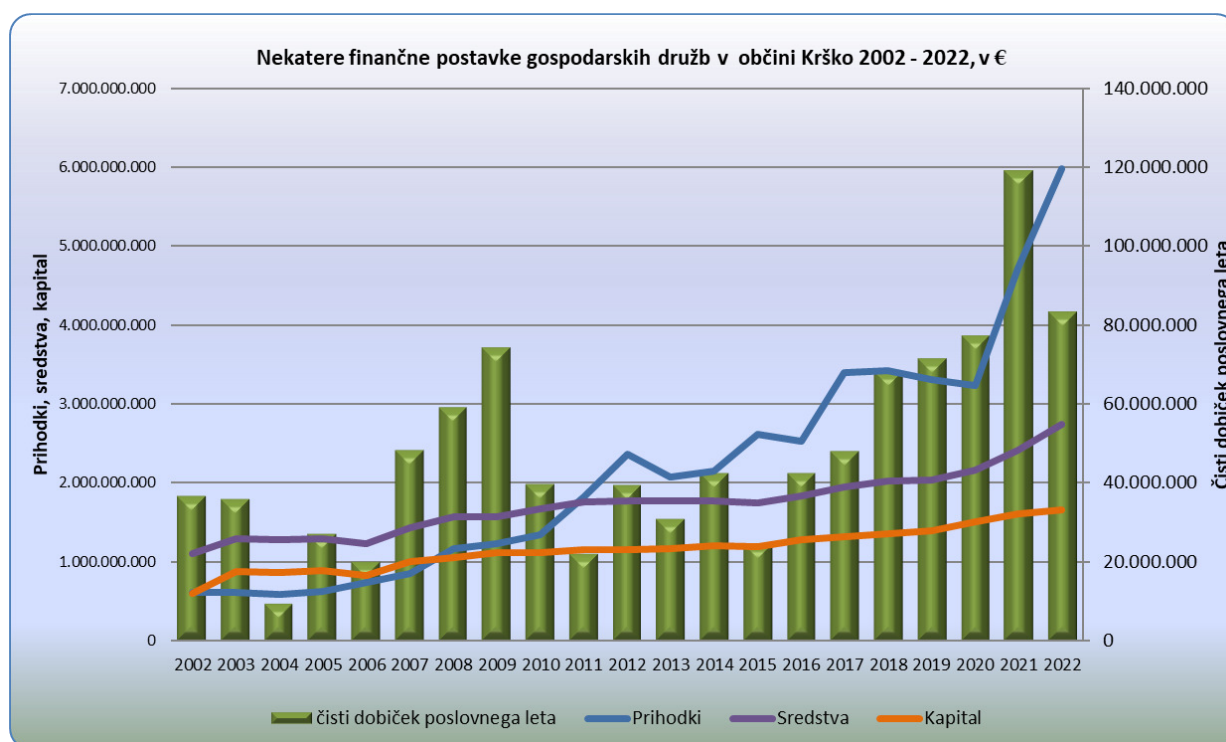
Gibanje nekaterih postavk iz poslovnega izida in bilance stanja gospodarskih družb je prikazanih na Grafu 3-5.

Sredstva in kapital so do prelomnega leta 2006 stagnirala oz. celo nazadovala, kljub povečanim prihodkom – zadnja leta pa je razvidna upočasnjena rast s prelomnico v letu 2011, ko so skupni prihodki po višini prehiteli sredstva gospodarskih družb v občini.

Pri tem je potrebno upoštevati posebnost poslovanja zaradi prevladujoče vloge energetskega sektorja.

Kot je razvidno iz grafa, so se **prihodki družb v obdobju 2018-2020 zniževali, z letom 2021 pa strmo naraščajo**. Postavke **kapitala** ter sredstev imajo vseskozi trend rasti.

Graf 3-5: Gibanje nekaterih postavk gospodarskih družb v mestni občini Krško v € (2002-2022)

Vir: AJPES, FI-PO, junij 2023

Sredstva so se zopet povečala, kar za 13 %, vendar se v sestavi sredstev niso povečale vse postavke.

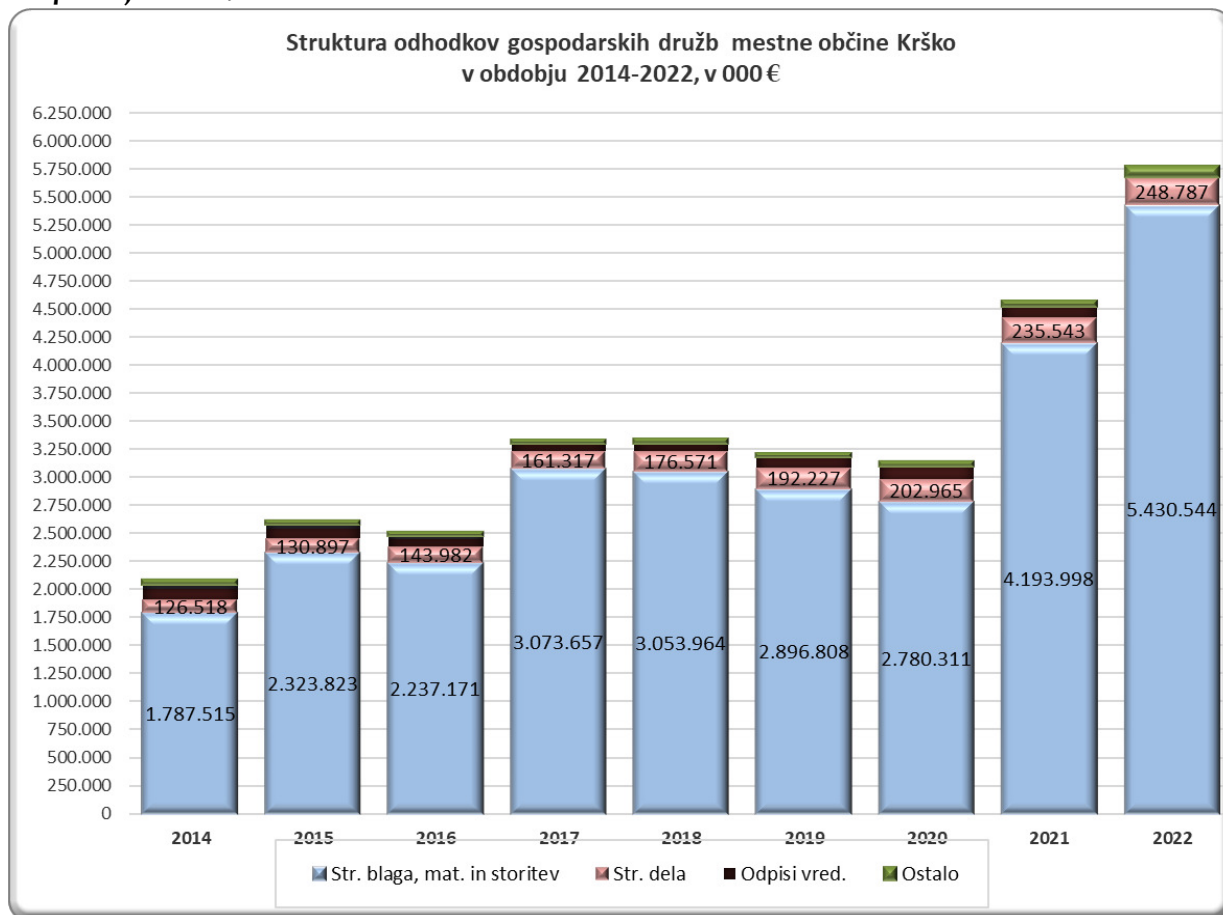
Dolgoročne poslovne terjatve ter dolgoročne finančne naložbe so se namreč nekoliko zmanjšale, znatno pa so se povečale kratkoročne poslovne terjatve (kar za 53 %), zaloge (za 29 %) ter kratkoročne finančne naložbe – posojila (za 34 %).

Iz Grafa 3-6 je razvidno, da so se v letu 2022 **POSLOVNI ODHODKI GOSPODARSKIH DRUŽB** zopet zvišali in sicer za 29 % (v l. 2021 so se povečali kar za 46 %).

- Stroški **blaga, materiala in storitev** imajo (v nasprotju z obdobjem 2017-202) zadnji dve leti znaten trend rasti: v letu 2022 so se sicer zvišali za 29 %, vendar manj kot l. 2021 (kar za 51 %).
- **Stroški dela** imajo že leta nazaj trend povečevanja: tudi v tem letu so se povečali (za 6 %), vendar se je število zaposlenih zvišalo še za več (za 7 %). V letu 2021 so se povečali za 16 % kljub manjšemu številu zaposlenih.
- **Odpisi vrednosti** so se v nasprotju s prejšnjim letom povečali, za 6 %.

Graf 3-6: Struktura posameznih vrst odhodkov gospodarskih družb mestne občine Krško, v obdobju 2014-2022, v 000 €:

Vir: AJPEŠ,, FI-PO, junij 2023

Gospodarske družbe so zadnje dve leti svoje finančne obveznosti zvišale: predvsem so se povečale kratkoročne finančne obveznosti, kar za 129 %, v prejšnjem letu za 58 % (najmanjše novih kratkoročnih kreditov).

Tudi kratkoročne poslovne obveznosti so se zopet povečale (za 14 %), vendar manj kot leto poprej (kar za 46 %).

Investicijski zagon iz prejšnjih let se je nadaljeval, tako v vlaganje v neopredmetena osnovna sredstva kot posledica intenzivne digitalizacije kot tudi v opredmetena osnovna sredstva (slednja za 5 % glede na predhodno leto).

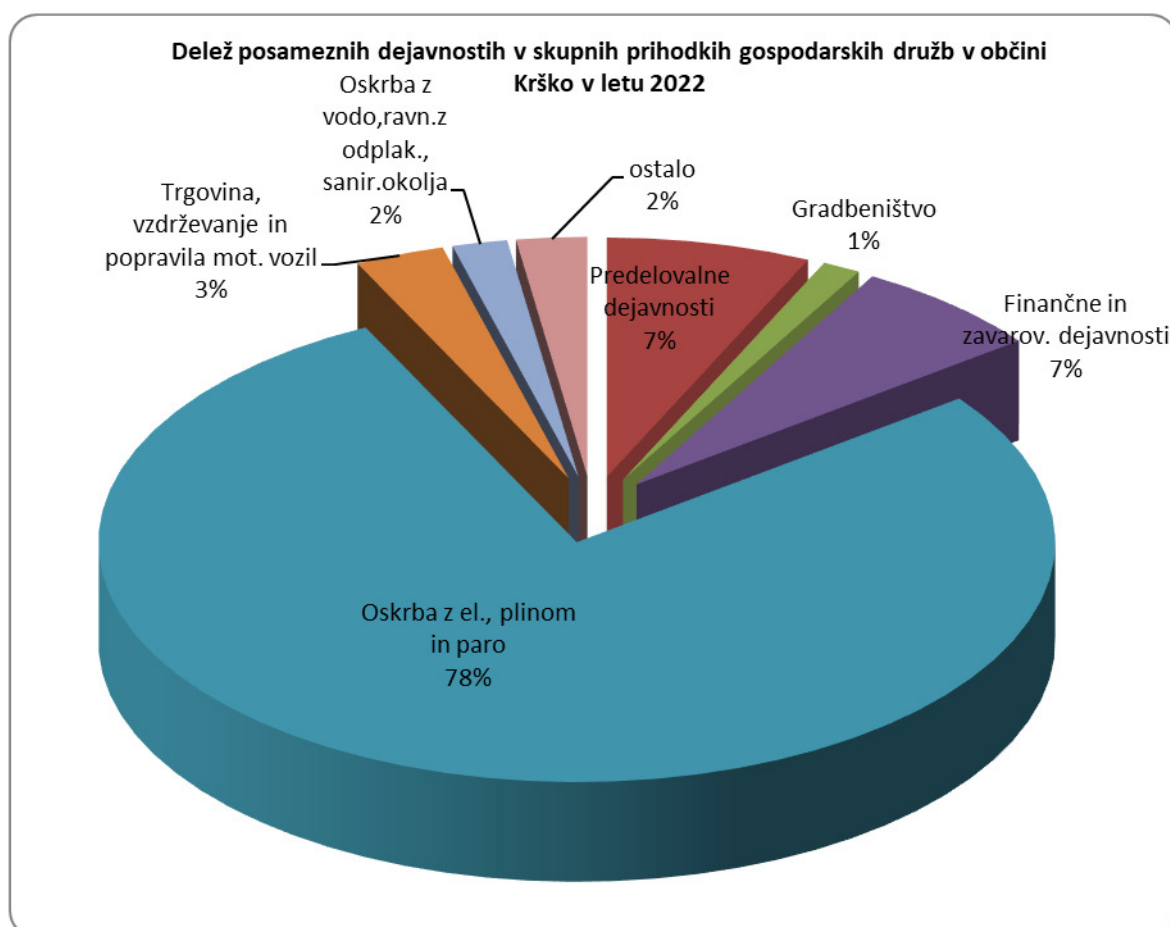
Na Grafu 3-7 je prikazana **STRUKTURA DEJAVNOSTI** gospodarskih družb v mestni občini Krško.

- **Razvidna je prevladujoča vloga dejavnosti »Oskrba z el., plinom in paro«, saj v skupnih prihodkih kar 78 % zavzemajo maloštevilne družbe iz dejavnosti energetike in poslovanje teh družbe pomembno vpliva na rezultate in kazalnike občine.**

Tudi v letu 2022 so te družbe **zvišale prihodke** (za 24 %, v letu 2021 kar za 59 %). Vendar so te družbe kar za 26 % zvišale **tudi poslovne odhodke** in (v nasprotju s predhodnim letom, ko so skoraj za 5-krat zvišale čisti dobiček) **zmanjšale čisti dobiček** na 37 mio € oz. le 47 % vrednosti predhodnega leta. **Razlogov je več**, predvsem je k rezultatom največ prispevalo mednarodno trgovanje; v letu 2022 se je kar za 26 % povečala nabavna vrednost prodanega blaga in materiala, finančni odhodki pa kar za 28 %. **Stroški dela** so se v nasprotju s prejšnjim letom zmanjšali za 8 % ob hkrati 49 novo zaposlenih osebah (v letu 2021 so se povečali za 32 % ob novih zaposlitvah za 28 oseb). **Povprečna mesečna plača** se je znižala za 14 % vendar je še vedno znatno nad povprečjem občine.

Čisti dobiček obračunskega obdobja teh družb je predstavljal še vedno kar 45 % (v predhodnem letu 56 %) ustvarjenega čistega dobička obračunskega obdobja vseh gospodarskih družb občine.

Graf 3-7: Delež posameznih dejavnosti v skupnih prihodkih gospodarskih družb v mestni občini Krško v letu 2022

Vir: AJPES, FI-PO, junij 2023

V spodnji Tabeli 3-2 so razvidni finančni podatki ter število zaposlenih za gospodarske družbe z najvišjimi prihodki v dejavnosti D -- OSKRBA Z EL.ENERGIJO, PLINOM IN PARO.

Tabela 3-2: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki v dejavnosti D - OSKRBA Z EL.ENERGIJO, PLINOM IN PARO, podatki za l. 2022

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposl.	DV / na zaposlenega	EBITDA
GEN-I, d.o.o.	4.435.450.114	30.755.420	475	158.547	44.232.695
NEK d.o.o.	188.760.039	0	623	157.074	50.069.342
TEB d.o.o.	38.809.570	6.387.574	96	173.968	11.192.404

Vir: AJPES,, FI-PO, junij 2023

Kot je razvidno iz zgornje tabele po prihodkih prednjači podjetje GEN-I d.o.o. s kar 30 mio € čistega dobička obračunskega obdobja, dodane vrednosti na zaposlenega vseh gospodarskih družb pa so visoko nad povprečjem občine oz. državnim povprečjem.

➤ **V občini zavzemajo drugi največji delež *predelovalne dejavnosti* – v letu 2022 so povečale delež v prihodkih občine na 7%, prihodki v tej dejavnosti pa so bili kar za 35 % višji kot leto poprej.**

Rast zaposlovanja se je (s prekinitvijo v letu 2021) **v tej panogi nadaljevala** (na novo so zaposlili kar 327 oseb). Sicer je v lanskem letu 98 družb v tej dejavnosti zaposlovalo kar 37 % delavcev vseh družb v mestni občini Krško.

Čisti dobiček obračunskega obdobja je že v letu 2020 zaradi posledic epidemije padel na le 2,6 mio € (v letu 2019 dobrih je znašal kar 11 mio €), v letu 2021 so podjetja v tej dejavnosti izkazala čisto izgubo v višini 6,8 mio € (predvsem zaradi znatne izgube podjetja Vipap Videm Krško). **Vendar so v letu 2022 podjetja ustvarila kar za 20 mio € čistega dobička**, kar preseže čisti dobiček iz l. 2019 kar za 787 %.

Dodana vrednost na zaposlenca je bila višja kar za 18 % (52 tisoč €) glede na predhodno leto, kljub znatnemu povečanju števila zaposlenih.

V Tabeli 3-3 so navedene gospodarske družbe v občini, ki so imele v l. 2022 nad 20 mio € prihodkov. Tako po prihodkih kot po čisti izgubi ter številu zaposlenih izstopa podjetje Vipap Videm Krško d.d. (ki je sicer izgubo znatno zmanjšal glede na predhodno leto).

Drugi največji zaposlovalec je podjetje v tej dejavnosti je podjetje WILLY STADLER d.o.o., ki je dosegel kar 4 mio € čistega dobička in presega povprečno dodano vrednost na zaposlenega v občini kar za 26 %.

Tabela 3-3: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki (nad 20 mio €) v dejavnosti C – PREDELOVALNE DEJAVNOSTI, podatki za I. 2022

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposl.	DV / na zaposlenega	EBITDA
VIPAP VIDEM KRŠKO d.d.	70.179.534	-3.064.931	255	32.339	958.167
I.H.S. d.o.o.	25.471.441	1.620.322	153	56.589	2.511.252
METALNA SENOVO d.o.o.	38.670.429	1.989.601	141	63.925	4.242.208
PAPIROTI d.o.o.	22.370.592	3.172.689	116	83.362	5.967.235
WILLY STADLER d.o.o.	42.381.507	4.089.742	181	86.184	6.447.834

Vir: AJPES,, FI-PO, junij 2023

Dobro je poslovalo tudi podjetje Papiroti d.o.o., ki je z 16 zaposlenimi doseglo čisti dobiček v višini 3,2 mio € in visoko dodano vrednost na zaposlenega.

➤ **Le 5 družb v dejavnosti *financ in zavarovanja* je doseglo kar 7 % skupnih prihodkov gospodarskih družb občine.**

Kot je razvidno iz Tabele 3-4, na finančne rezultate v tej dejavnosti pomembno vpliva družba, ki se ukvarja sicer z energetiko (GEN d.o.o., dolgi naziv GEN energija d.o.o). Njeno poslovanje se odraža v kazalnikih v tej panogi, saj ima kar 99 % delež v prihodkih vseh družb v tej dejavnosti (več na str. 28).

Tabela 3-4: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, z najvišjimi prihodki v dejavnosti K - FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJ., podatki za I. 2022

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposl.	DV / na zaposlenega	EBITDA
GEN d.o.o.	387.963.238	1.350.020	69	-126.498	-14.685.490
GEN-EL d.o.o.	3.000.019	2.941.130	0		-37.236
KODAS, d.o.o.	62.650	-65	2	21.829	3.691

Vir: AJPES,, FI-PO, junij 2023

Ob ponovno višjih prihodkih (kar za 62 % glede na predhodno leto oz. 150 mio €) **in nekoliko višjem številu zaposlenih so družbe v tej dejavnosti dosegle le 5 % čistega dobička** (oz. 1,3 mio €) **iz predhodnega leta** (poslovni izid je negativen, odloženi davki so v višini kar 2,8 mio €).

V letu 2022 se je prekinil trend nižanja obveznosti v teh družbah, saj so se kratkoročne obveznosti kar petkratno povečale glede na predhodno leto. Kratkoročne finančne obveznosti so se enormno zvišale (iz 70 tisoč € na kar 101 mio €), posledično so se drastično zvišali tudi finančni odhodki iz finančnih obveznosti, kar za 387 %, na 560 tisoč €. Zvišale so se tudi kratkoročne poslovne obveznosti, kar za 56 % (oz. na 43 mio €). **Dodana vrednost na zaposlenega** je zaradi zgoraj omenjene prevladujoče družbe negativna (- 121 tisoč €), v l. 2021 je bila pozitivna, kar 542 tisoč €. **Povprečna mesečna plača zaposlenega** je v tej dejavnosti še vedno najvišja v občini in je znašala kar 5.169 € oz. kar 2,1 krat več kot znaša povprečna mesečna plača v gospodarskih družbah v občini.

➤ **Družbe dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil so že od leta 2013 beležili rast prihodkov, posledice epidemije so se pokazale predvsem v l. 2020, že v l. 2021 so prihodki presegli raven iz l. 2019, v l. 2022 pa so zopet porasli (kar za 28%) na kar 182 mio €.**

Prihodki od prodaje so se zvišali, na skoraj 179 mio € (predvsem na račun kar 29% zvišanja prihodkov na domačem trgu), **finančni odhodki pa se zvišali kar 4-kratno** (predvsem zaradi oslabitve in odpisov finančnih naložb).

Tabela 3-5: Izbrane gospodarske družbe v mestni občini Krško, s prihodki nad 5 mio, v dejavnosti G - TRGOVINA;VZDRŽ.IN POPRAVILA MOT.VOZIL, podatki za l. 2022

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposl.	DV / na zaposlenega	EBITDA
AVTOLINE d.o.o.	7.252.278	123.967	34	45.313	501.508
DELTA TEAM d.o.o. Krško	31.014.949	2.907.153	18	332.149	5.069.996
SKUPINA POSAVJE d.o.o.	5.067.866	158.620	21	46.438	506.356
TIPS d.o.o.	11.203.614	-151.077	57	43.935	281.276
TRGOKOM d.o.o.	8.217.262	76.214	22	33.101	88.758
ZRNO d.o.o.	52.553.506	914.734	21	195.808	3.392.441

Vir: AJPES,, FI-PO, julij 2023

V tej dejavnosti je 376 zaposlenih v 116 gospodarskih družbah ustvarilo za **13% višji čisti dobiček glede na predhodno leto.**

Dodana vrednost na zaposlenca se je v letu 2022 za petino zvišala, skoraj na 74 tisoč € in je presegla občinsko povprečje za 8%.

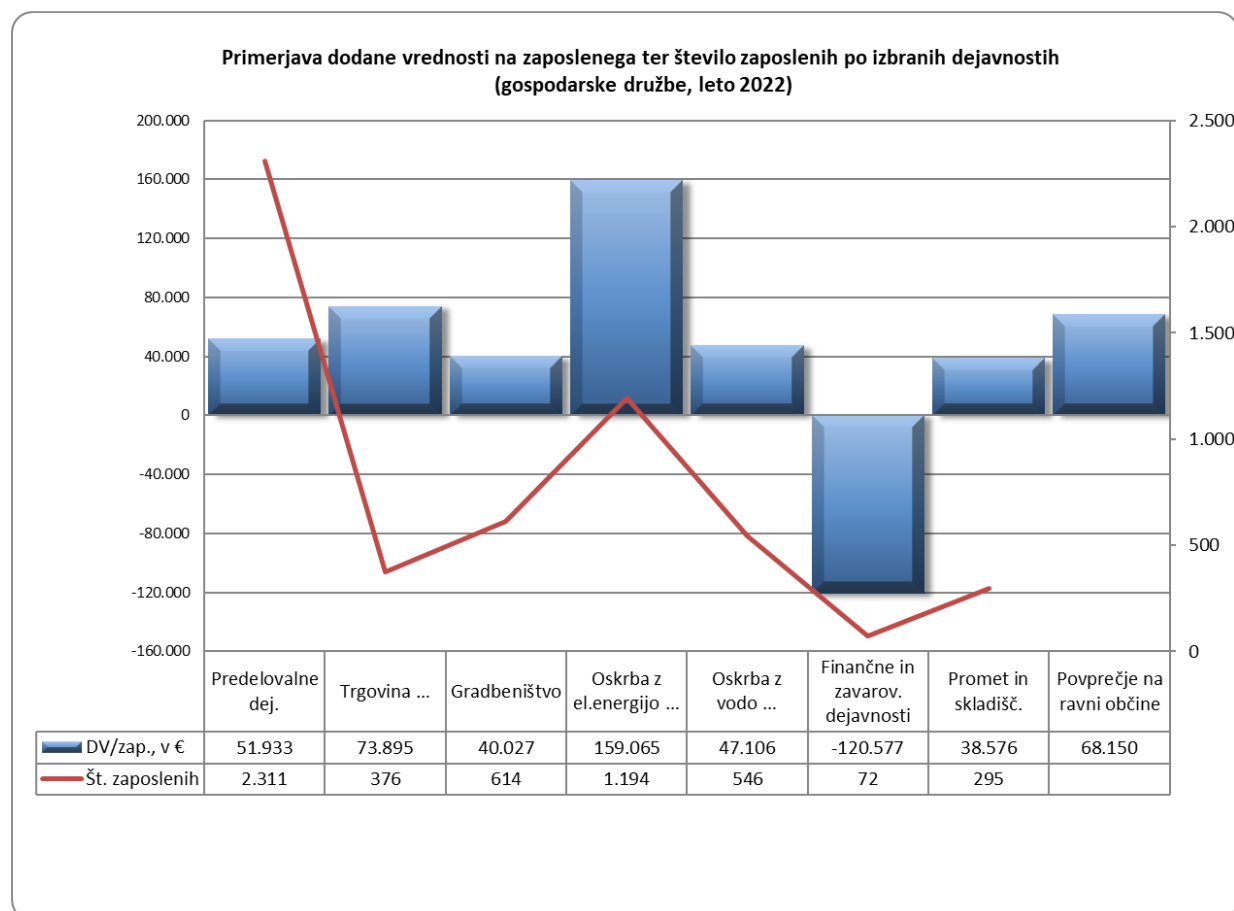
Negativen trend zaposlovanja v tej dejavnosti se je v letu 2022 sicer prekinil (12 oseb je na novo zaposlenih), vendar je bilo v teh družbah še vedno kar za 7 % manj zaposlenih kot v letu 2019.

Kot je razvidno iz *Tabele 3-5* je najvišje prihodke v tej dejavnosti doseglo podjetje ZRNO d.o.o., najvišji čisti dobiček pa podjetje DELTA TEAM d.o.o. Krško z zelo visoko dodano vrednostjo na zaposlenega.

Graf 3-8 prikazuje dodano vrednost na zaposlenega po izbranih, pomembnejših dejavnostih v občini ter število zaposlenih.

Na grafu je razvidno, da je **dodana vrednost na zaposlenega v dejavnosti Finančne in zavarovalniške dejavnosti negativna**, v nasprotju predhodnim letom, ko je bila enormno visoka, kar čez 540 tisoč € na zaposlenega.

Graf 3-8: Primerjava dodane vrednosti na zaposlenega ter število zaposlenih po izbranih dejavnostih v letu 2022

Vir: AJPES – FI-PO, junij 2023

V tej dejavnosti namreč dodano vrednosti na zaposlenega vpliva poslovanje podjetja *GEN energija d.o.o.*, ki je v letu 2022 izkazalo negativno dodano vrednost na zaposlenega v višini dobrih 120 tisoč €, saj je to podjetje poslovalo z izgubo iz poslovanja (EBIT) v višini 15,5 mio € (kar predstavlja 99% izgube družb v tej dejavnosti). To dominantno podjetje v tej dejavnosti je sicer zaposlovalo 69 ljudi (oz. 96% vseh zaposlenih v tej dejavnosti), povprečna plača je znašala 5.335 € (oz. za 10 % več kot leto poprej). **S to dejavnostjo pa so povezana tudi podjetja v dejavnosti oskrba z el. energijo, plinom in paro**, kjer se je dodana vrednost na zaposlenega znižala za 24 %, vendar je še vedno zelo visoka, skoraj 160 tisoč €.

V letu 2022 se je dodana vrednost na zaposlenega zvišala predvsem v dejavnosti trgovine (za 25 %, ki je na drugem mestu), *prometa in skladiščenja* (za 21 %), v *predelovalni dejavnosti* (za 18 %) ter v *gradbeništvu* (za 12%).

Iz grafa je tudi razvidno, da **predelovalna dejavnost zaposluje daleč največ ljudi (rdeča črta)**, vendar **ima dodano vrednost na zaposlenega pod povprečjem občine** (tako je sicer že leta nazaj).

3.3.2 Samostojni podjetnik – mestna občina Krško

652 podjetnikov (ki so oddali poročilo na AJPES) je v mestni občini Krško v letu 2022 ustvarilo 88 mio € prihodkov (kar 11 % več kot predhodno leto) in zaposlovalo največ delavcev v regiji. Podjetnikov dohodek je izkazalo 86 % podjetnikov, v skupni višini 7,2 mio € in so zaposlovali kar 588 oseb. Negativni poslovni izid je ugotovilo 91 podjetnikov v skupni višini 1 mio €.

V mestni občini Krško so glede na poslovanje podjetnikov pomembne predvsem dejavnosti trgovine (po prihodkih) ter gradbeništva (po številu zaposlenih). Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega je dosegel podjetnik v dejavnosti prometa, najvišje skupne prihodke podjetniki v dejavnosti trgovine, najvišji čisti dobiček pa v dejavnosti gradbeništva.

Glede na podatke AJPES (tisti, ki so oddali zaključna poročila) so podjetniki v mestni občini imeli konec leta približno enako vrednost sredstev (v letu poprej je bila za 6 % višja).

Še vedno velik delež v vseh obveznostih predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti (kar 24 %), ki so še narasle (za 6 % glede na predhodno leto), med tem ko so se dolgoročne poslovne obveznosti ponovno zmanjšale (kar za četrtnino), poleg tega njihov delež predstavlja le 2% kratkoročnih poslovnih obveznosti.

Podobno je tudi pri finančnih obveznostih – dolgoročne finančne obveznosti so se zmanjšale kar za 24 % (v letu poprej so se povečale kar za 44%), med tem ko so se kratkoročne finančne obveznosti zvišale kar za 11 %, delno zaradi zapadlih dolgoročnih kreditov v letu 2022, delno pa tudi zaradi najemanja novih kratkoročnih likvidnostnih kreditov.

Glede na podatke AJPES je bila **poprečna dodana vrednost na zaposlenega** 37.962 € in je bila višja za 4 % glede na predhodno leto (v letu 2021 je bila višja kar za 15 %).

Neto dodana vrednost na zaposlenega (na nosilca dejavnosti in njegove zaposlene) znaša samo 19.084 € (sicer za 2% več kot predhodno leto).

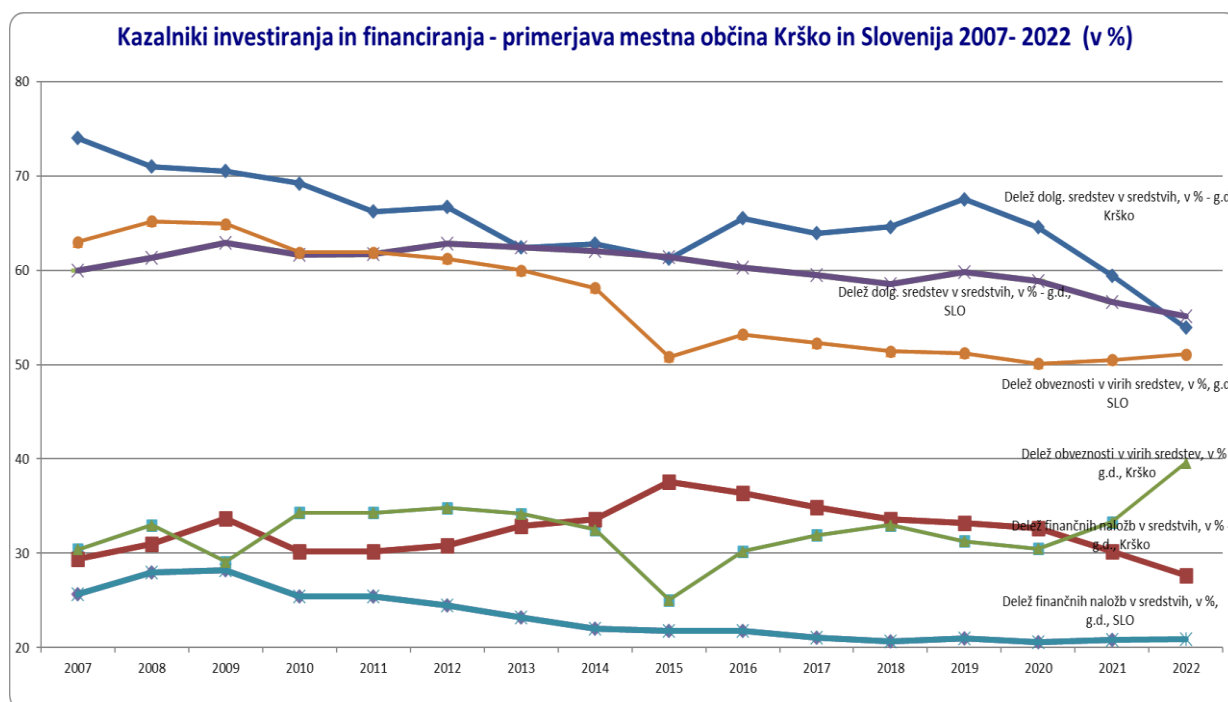
3.3 Analiza kazalnikov za leto 2022 v mestni občini Krško

3.3.1 Nekateri kazalniki investiranja in financiranja v mestni občini Krško

Razmerje med nekaterimi kazalniki investiranja in financiranja med mestno občino Krško in ravni Slovenije za obravnavano obdobje prikazuje Graf 3-9.

- ✚ **Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih** v gospodarskih družbah v mestni občini Krško (modra črta) se je do leta 2015 na splošno zmanjševal (padel celo na državno raven), nakar pa se je začel počasi zviševati in je v letu 2019 dosegel 67,5 %, kar je bilo znatno več kot na ravni Slovenije. Vendar je zadnja tri leta razviden trend padanja vrednosti tega kazalnika kot posledica manjše investicijske aktivnosti (na 53,9 %, kar je celo nekoliko nižje kot na državni ravni).
- ✚ **Vrednost kazalnika delež finančnih naložb v sredstvih** za gospodarske družbe je v mestni občini Krško (rdeča črta) že leta nazaj vedno višja kot na državni ravni (2022 = 27,7 %), vendar je zadnjih 7 let razviden trend padanja vrednosti. To kaže na to, da je v primerjavi z državno ravni v mestni občini Krško sicer še vedno večji delež tistih sredstev družb, ki sodelujejo pri nastajanju prihodkov od financiranja kot na ravni Slovenije. Na državni ravni se je po padanju (po l. 2009) ta vrednost zadnja leta ustalila na cca. 21%.

Graf 3-9: Kazalniki investiranja in financiranja za gospodarske družbe v mestni občini Krško in na ravni Slovenije (2007-2022)

Vir: AJPES, FI-PO, junij 2023

- ✚ **Delež obveznosti v virih sredstev** za krške gospodarske družbe (zelena črta) je sicer vsa leta veliko manjši kot na ravni Slovenije, vendar se je v letu 2022 zopet zvišal, na 39,6 %. Vrednost tega kazalnika se je na ravni Slovenije ustalila na cca. 51 %. Za gospodarske družbe v Krškem to sicer kaže na še vedno relativno majhno tveganje za naložbe upnikov, vendar nakazuje tudi, da se tradicionalna konservativnost gospodarstvenikov v mestni občini

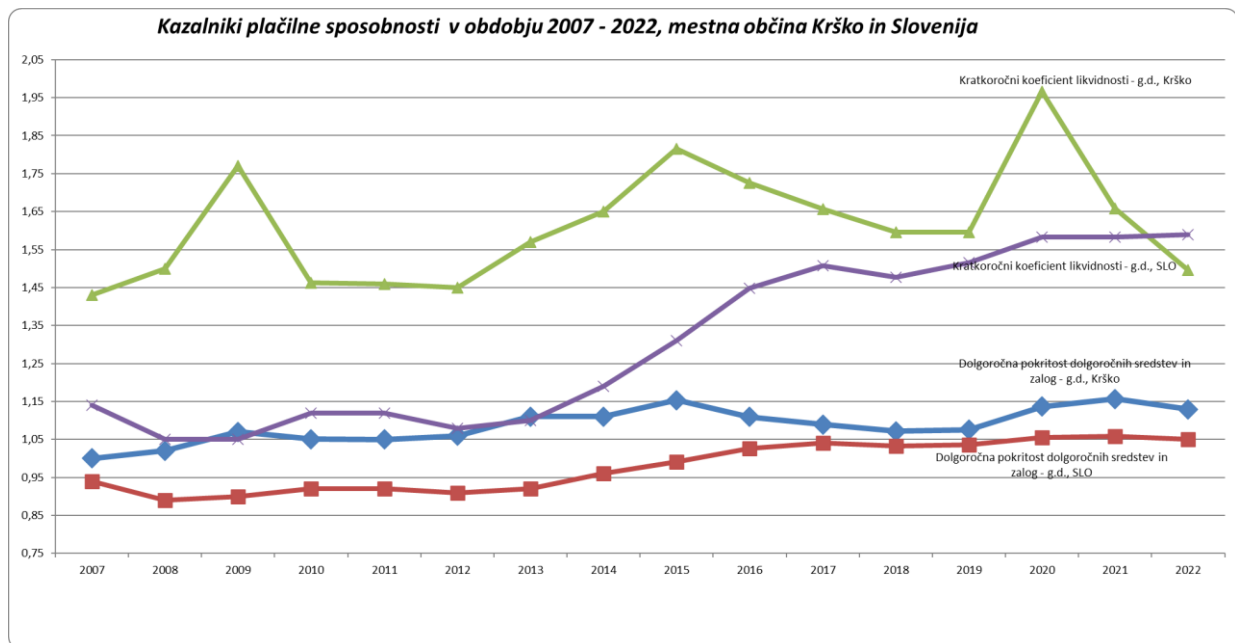
Krško počasi spreminja k večji pripravljenosti za prevzemanje odgovornosti tveganja za vlaganja v razvoj novih produktov.

3.3.2 Nekateri kazalniki plačilne sposobnosti in gospodarnosti v letu 2022 za družbe v mestni občini Krško

Nekateri kazalniki plačilne sposobnosti za gospodarske družbe so razvidni iz *Grafa 3-10*. Kazalnik pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog je še vedno ugoden, žal pa se (sicer s prekinitvijo v letu 2022) nadaljuje trend slabšanja plačilne sposobnosti.

- + Vrednost kazalnika **dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog za gospodarske družbe** kot indikatorja plačilne sposobnosti je za mestno občino Krško vseskozi nad 1 (v letu 2022 je bila vrednost tega kazalnika 1,13), kar je dobro, saj to pomeni, da gospodarske družbe v glavnem upoštevajo zlato bilančno pravilo (dolgoročna sredstva (vključno z zalogami) so dolgoročno financirana), med tem ko je bila na ravni Slovenije vrednost tega kazalnika vse do leta 2016 vseskozi pod 1, zadnja leta pa se počasi dviguje in se je v letu 2021 dvignila že na 1,06 in skoraj enako vrednost je uspela obdržati tudi v letu 2022.

Graf 3-10: Kazalniki plačilne sposobnosti gospodarskih družb v obdobju 2007 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije

Vir: AJPES, FI-PO, junij 2023

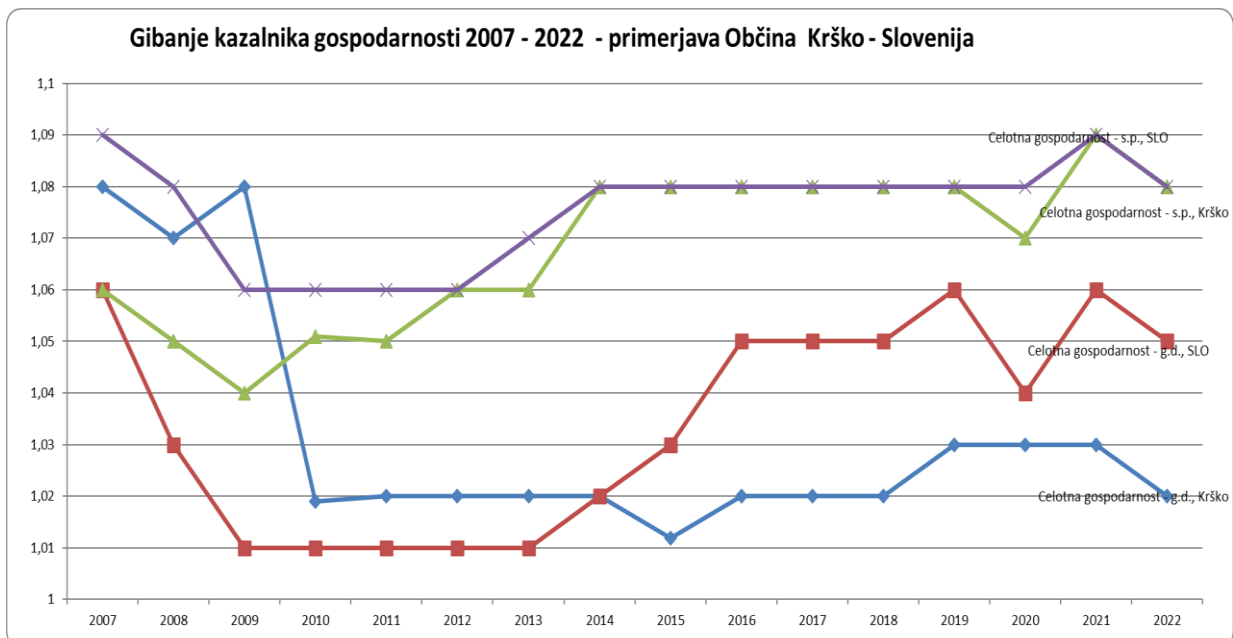
- + **Kratkoročni koeficient likvidnosti** pove, ali bi podjetja lahko pokrila vse kratkoročne obveznosti z obstoječimi kratkoročnimi sredstvi. V mestni občini Krško je v obdobju 2015 – 2019 razviden trend slabšanja vrednosti tega kazalnika (zelena črta). Vrednost kazalnika je v l. 2020 sicer zelo poskočila, zadnji dve leti pa se ta trend zopet nadaljuje. V letu 2022 je ta vrednost (1,50) prvič celo pod povprečjem v Sloveniji (ki znaša 1,59) in kaže torej boljšo likvidnost gospodarskih družb na ravni države.

Gibanje kazalnika gospodarnosti za samostojne podjetnike in gospodarske družbe v občini je razvidno iz Grafa 3-11.

- ✚ Žal se vrednost **celotne gospodarnosti pri gospodarskih družbah v mestni občini Krško (modra črta)** zadnja 3 leta ni uspela obdržati in se je v letu 2022 znižala na 1,02, kar je precej nižje od državnega povprečja (rdeča črta).
- ✚ Kot je razvidno iz grafa, je **pri samostojnih podjetnikih** vrednost kazalnika gospodarnosti skozi leta višja kot za gospodarske družbe in se je že v letu 2014 na občinskem in državnem nivoju izenačila (vrednost je bila na obeh ravneh enaka: 1,08) in takšna vrednost se je pri obojih obdržala kar 6 let. **V letu 2021 se je pri krških podjetnikih izboljšala (na 1,09) in obenem izenačila z vrednostjo na državnem nivoju.**

V letu 2022 se je vrednost kazalnika tako pri slovenskih kot krških podjetnikih nekoliko znižala, še vedno pa je znatno boljše kot pri gospodarskih družbah v občini.

Graf 3-11: Gibanje kazalnika gospodarnosti v obdobju 2007 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije (za gospodarske družbe in s.p.-je)

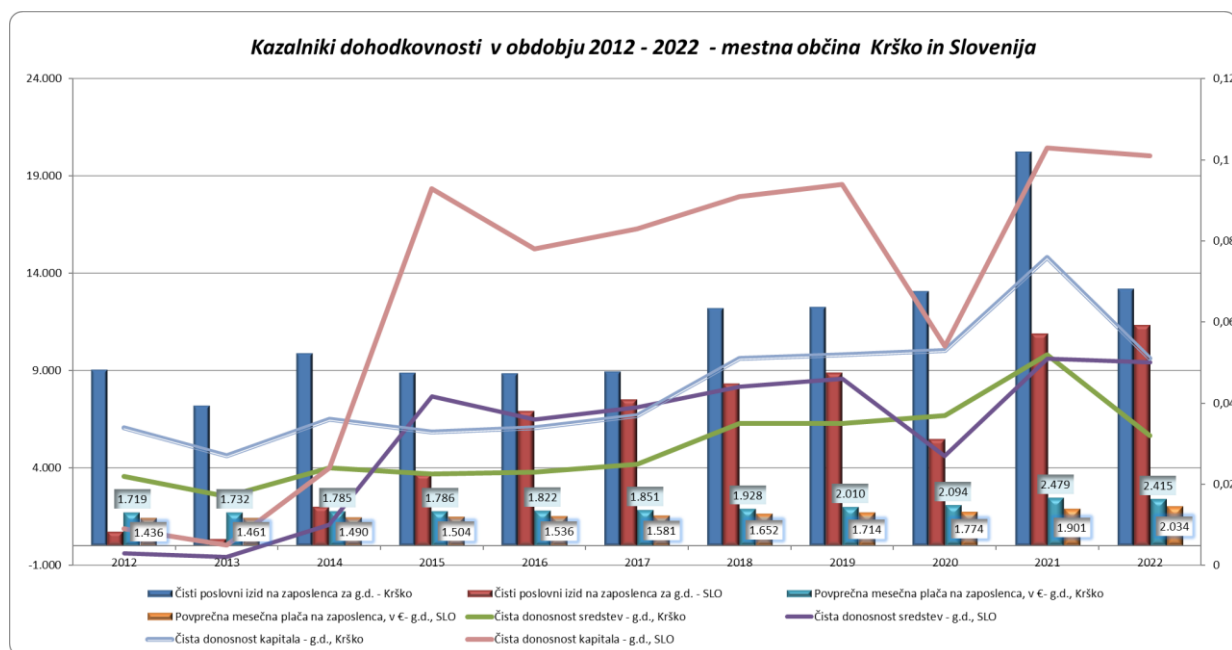
Vir: AJPES, FI-PO, lastni izračuni, junij 2023

3.3.3 Nekateri kazalniki donosnosti, produktivnosti in dohodkovnosti v mestni občini Krško

Graf 3.12 prikazuje primerjavo nekaterih kazalnikov produktivnosti in dohodkovnosti za gospodarske družbe na nivoju Slovenije in za mestno občino Krško. Pri razlagi kazalnikov je potrebno upoštevati posebnosti glede panoge energetike v občini. Stolpci prikazujejo zneske v € (prikazani so tudi zneski povprečne mesečne plače na ravni občine in na ravni države), črtni grafikon pa kazalnike čista donosnost kapitala in čista donosnost sredstev na obeh ravneh.

- Kazalnik čisti poslovni izid na zaposlenca na ravni Slovenije** je v letu 2020 sicer trend rasti drastično upadel, na le 62 % predhodnega leta, vendar je že v letu 2021 kar dvakratno povečal (ob povečanju zaposlenih kar za 13%), nekoliko se je zvišal tudi v letu 2022 (ob malenkostnem, 2% zvišanju zaposlenih). Žal se visoka vrednost kazalnika iz leta 2021 ni obdržala tudi v mestni občini Krško (temno moder stolpec) – število zaposlenih se je sicer zvišalo za 7%, vendar se je čisti dobiček zmanjšal za precej več, kar za 30%. Posledično je tudi ta kazalnik padel, na le 65 % vrednosti iz leta poprej oz. na približno vrednost v letu 2020.
- Glede **povprečne mesečne plače na zaposlenca pri gospodarskih družbah** je stanje že nekaj let takšno, da so povprečne plače v občini sicer že več kot deset let višje kot na nacionalni ravni. Povprečne mesečne plače na zaposlenca so se v občini (moder stolpec) v nasprotju z letom poprej (ko so se zvišale za kar 18 % in so presegle raven na nivoju Slovenije kar za 30 %) nekoliko znižale (za 3 %) in so znašale 2.415 €. Vendar je potrebno upoštevati tudi velike razlike v panogah – povprečna mesečna plača npr. v dejavnosti K Finančne in zavarovalniške dejavnosti (kjer s svojim poslovanjem prevladuje družba GEN energija d.o.o) ter v dejavnosti D Oskrba z el. Energijo, plinom in paro je cca 4.300 € - 5.900 €. V družbah v teh dveh dejavnosti je bilo v obravnavanem letu zaposlenih 1.266 ljudi, kar je petina vseh zaposlenih v gospodarskih družbah v občini. V gospodarskih družbah z glavno predelovalno dejavnostjo pa je bilo v tem letu zaposlenih znatno več oseb (2.311 zaposlencev), vendar je povprečna plača v tej dejavnosti precej nižja, 2.072 €.

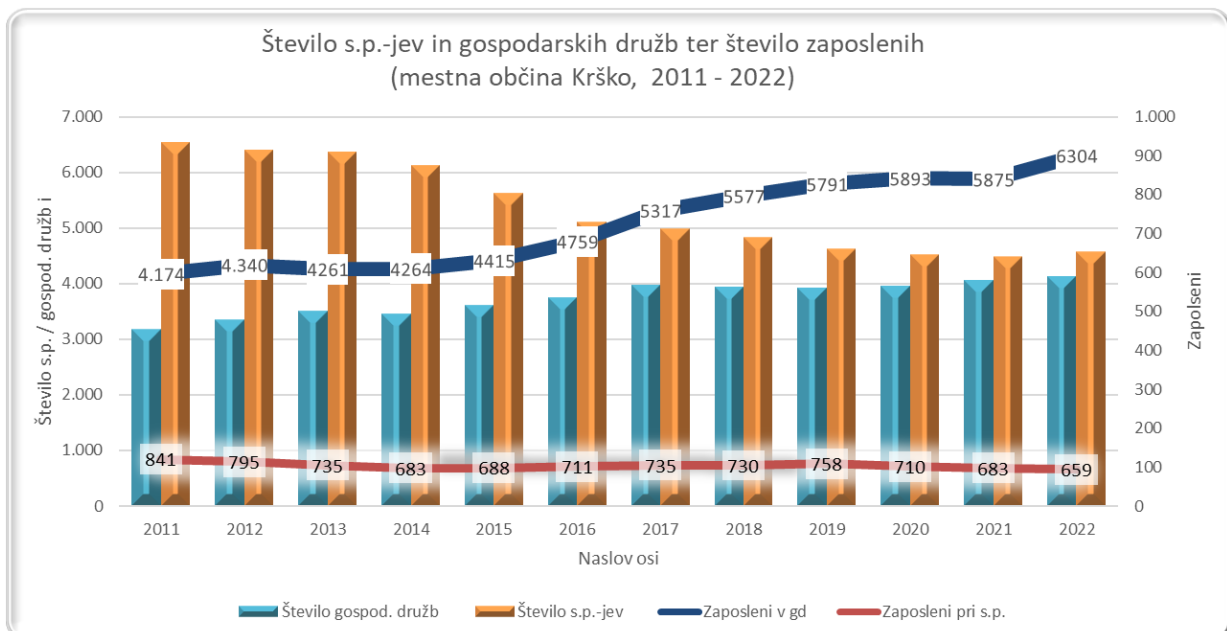
Graf 3-12: Kazalniki dohodkovnosti ter plač za gospodarske družbe v obdobju 2012 – 2022 v mestni občini Krško in na ravni Slovenije

Vir: AJPES, FI-PO, lastni izračuni, junij 2023

- ✚ **Kazalnik čista donosnost kapitala** (roza črta-SLO, modra črta - Krško) pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovanje s premoženjem lastnikov, obenem pa je kazalnik odvisen od sestave virov financiranja sredstev. **Gospodarske družbe v mestni občini Krško so v nasprotju z letom poprej v letu 2022 znatno znižale dobiček na vloženi kapital, tako da je vrednost kazalnika (sicer že od leta 2014 naprej) še naprej nižja (0,051) kot na nacionalni ravni (0,101).**
- ✚ **Kazalnik čista donosnost sredstev** (vijolična črta – SLO, zelena črta – Krško) pove, kako učinkovito podjetja uporabljajo svoja sredstva, ki jih imajo na voljo za ustvarjanje dobička. **Po letu 2011 je imel ta kazalnik v občini počasen trend rasti, vendar se ni nadaljeval tudi v letu 2022, ko je padel na vrednost 0,032, kar je znatno nižje od vrednosti na nacionalnem nivoju, ki se je znižal le za malenkost. Razlogi so tudi v posebnosti panog, saj nekatere panoge (npr. elektrarne ipd.) potrebujejo velik obseg osnovnih sredstev in so investira v ciklusih – te panoge pa so v občini zelo močno zastopane.**

Graf 3-13: Gibanje števila s.p. in gospodarskih družb ter število zaposlenih pri njih v obdobju 2011 – 2022 v mestni občini Krško

Vir: AJPES, FI-PO, junij 2023

Kot je razvidno iz **Grafa 3-13** se je število **samostojnih podjetnikov zadnjih deset let zmanjševalo in zadnja štiri leta tudi število zaposlenih pri njih (rdeča črta)** – v l. 2022 je pri s.p.-jih zaposlenih le 659 oseb, kar je le 78 % zaposlenih izpred 11 let.

Drugačna slika pa je pri **gospodarskih družbah: opaziti je rast števila gospodarskih družb, ki so tudi precej več zaposlovale** – v letu 2022 je bilo zaposlenih kar za 45 % več kot 10 let prej (oz. 6.304 zaposlenih - modra črta), kar za četrtno pa je v tem obdobju naraslo tudi število gospodarskih družb. Največ so zaposlovale gospodarske družbe v *predelovalnih* dejavnostih (kar 327 novo zaposlenih oseb - delež teh oseb znaša kar 76 % vseh novo zaposlenih v občini).

3.4 Dodana vrednost in posebnosti poslovanja gospodarskih družb v mestni občini Krško v letu 2022

Dodana vrednost na zaposlenega za gospodarske družbe je v mestni občini Krško v letu 2022 znašala 68.150 € (kar je le 85% vrednosti predhodnega leta), vendar še vedno presega povprečje dodane vrednosti na ravni Slovenije, za 22 % (v predhodnem letu za 52 %).

Vendar pa v občini kar 42 % (prejšnje leto 58 %) celotne dodane vrednosti ustvari 5 gospodarskih družbe, katerih dejavnost se nanaša na energetiko¹⁶.

Nekatere finančne postavke iz letnih poročil za leto 2022 ter kazalniki že prej omenjenih gospodarskih družb in povprečnih kazalnikov v mestni občini Krško so razvidni iz **Tabele 3-6**.

Tabela 3-6: Primerjava nekaterih finančnih postavk in kazalnikov izbranih gospodarskih družb v energetiki v mestni občini Krško za leto 2022 (Dejavnost D - OSKRBA Z EL.ENERGIJO, PLINOM IN PARO + K - FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJ.)

Firma	Skupni prihodki	Čisti dobiček ali čista izguba	Število zaposl.	Dodana vrednost (DV)	DV / na zaposlene ga	EBITDA
GEN-I, d.o.o.	4.435.450.114	30.755.420	475	75.254.407	158.547	44.232.695
NEK d.o.o.	188.760.039	0	623	97.856.901	157.074	50.069.342
TEB d.o.o.	38.809.570	6.387.574	96	16.723.558	173.968	11.192.404
GEN d.o.o.	387.963.238	1.350.020	69	-8.780.234	-126.498	-14.685.490
GEN-EL d.o.o.	3.000.019	2.941.130	0	-21.485		-37.236
	5.053.982.980	41.434.144	1.263	181.033.147		90.771.715

VIR: AJPES, FI-PO, junij 2023

Nekaj značilnosti zgoraj navedenih gospodarskih družb:

- *GEN energija d.o.o.*, (kratak naziv GEN d.o.o.) ima dodano vrednost na zaposlenega v nasprotju z predhodnim letom negativno, tudi kot posledica regulacije cen ob visokih cenah energentov na svetovnih trgih. To seveda vpliva tudi na celoten rezultat v panogi (finančne in zavarovalniške dejavnosti) in tudi na kazalnike v mestni občini Krško. V letu 2021 pa je imelo to podjetje dodano vrednost na zaposlenega ekstremno visoko (568 tisoč €), čeprav se je že v tistem letu zmanjšala na le 57 % vrednosti iz leta 2020.
- *NEK d.o.o.* je tudi v tem letu dodano vrednost na zaposlenega zvišala (za 10%) glede na predhodno leto, ob približno enakem številu zaposlenih. Za 10 % so se povečali tudi stroški dela, kratkoročne poslovne obveznosti pa so se kar podvojile in posledično tudi finančni odhodki iz poslovnih obveznosti. V letu 2022 so opravili remont, ki so ga poleg menjave jedrskega goriva zaznamovali tudi vzdrževanje opreme, potrjevanje dobrega stanja

¹⁶ (Zaradi popolnejše informacije so k podatkom dejavnosti *D Oskrba z el., plinom in paro* dodani tudi podatki družbe s področja energetske dejavnosti, katere glavna dejavnost je dejavnost holdingov (64.200 Dejavnost holdingov – družbe).

sistemov in struktur elektrarne, ki je nujno za podaljšano obratovanje elektrarne po letu 2023 – kar seveda zviša odhodke.¹⁷

- *Gen-i d.o.o.* ostaja vodilni trgovec z električno energijo na trgih JV Evrope. Podjetje je v nasprotju z letom 2021 (ko je dodana vrednost na zaposlenega enormno povečala na kar 315 tisoč) v tem letu »normaliziralo« dodano vrednost na zaposlenega (na 159 tisoč € - kar še vedno presega vrednost v letih pred 2021), ob hkratnem 12 % povečanju števila zaposlenih in kar 29 % znižanju stroškov dela. Kljub geopolitičnim težnjam in podnebnim spremembam na področju evropske energetike so zvišali prihodke od prodaje kar za četrtno glede na predhodno leto. Znatno (za 52 %) so se povečale kratkoročne finančne obveznosti (posojila), posledično pa tudi zelo finančni odhodki iz tega naslova (npr. obresti) – za 44 %).¹⁸

Če izvzamemo družbe v dejavnosti, ki se nanašajo na energetiko, iz izračuna dodane vrednosti, potem dobimo bolj realno sliko aktivnosti družb in s tem tudi stanje gospodarstva v občini.

V tem primeru je dodana vrednost v mestni občini Krško mnogo manjša: preostala skupna neto dodana vrednost znaša 249 mio oz. 49.309 € na zaposlenega in **predstavlja le 89 % povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v Sloveniji oz. le 72 % povprečne neto dodane vrednosti na zaposlenega v občini.**¹⁹ Zgoraj upoštevane (oz. izvzete) družbe so zaposlovale le slabo petino vseh zaposlenih v gospodarskih družbah mestne občine Krško oz. hkrati le 11 % delovno aktivnega prebivalstva v občini²⁰.

Omenjena dejstva namreč posledično prikazujejo popačenost povprečne slike kazalnikov ekonomske učinkovitosti gospodarstva v mestni občini Krško. To je potrebno upoštevati pri razlagi kazalcev gospodarskih družb v občini.

¹⁷ Vir: letno poročilo Gen energija d.o.o.: [slo-net.pdf](#), 3.7.2023

¹⁸ Vir: letno poročilo GEN-i za 2022: [gen-i.si/media/x2zddy1q/gen-i-letno-porocilo-2022.pdf](#), 3.7.2023

¹⁹ Lasten izračun, na podlagi podatkov AJ PES, junij.2023

²⁰ Vir: SURS: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/0775365S.px/table/tableViewLayout2/>. Delovne aktivne osebe v mestni občini Krško (po občinah prebivališča, 2022): po podatkih SI.STAT je bilo v mestni občini Krško 11.426 delovno aktivnih oseb

4. AKTIVNO PREBIVALSTVO, POVPRASEVANJE PO DELU IN GIBANJE BREZPOSELNOSTI V MESTNI OBČINI KRŠKO ²¹

Analiza značilnih skupin registriranih brezposelnih oseb oz. njihova struktura pokaže nekaj značilnih gibanj za mestno občino Krško:

- **Stopnja registrirane brezposelnosti** (mestna občina Krško, dec. 2022) je bila precej nižja kot prejšnje leto (8,5 %, konec leta 2021 je znašala 9,5 %), vendar še vedno najvišja v regiji. Razkorak do republiške stopnje registrirane brezposelnosti je še vedno zelo velik (slednja je dec. 2022 znašala 5,4 %). V maju 2023 se je stopnja brezposelnosti v občini še znižala na 7,8 %.
- **Registrirane brezposelne osebe** (dec.2022, UD Krško):
  - opazen je trend nižanja števila oseb, prijavljenih na UD Krško: 1.218 oz. za 9 % manj kot dec. 2021, takrat pa je bilo kar za 20 % manj oseb kot dec. 2020.
  - Najvišji delež (39 %) zavzemajo registrirane brezposelne osebe, ki so na zavodu prijavljene 3 leta in več, glede na starost pa tisti, ki so stari 55 let in več (29 %). Mladih, do 24 let je bilo 13%, če prištejemo še tiste, ki so stari do vključno 29 let, pa je teh že 21 %.
- **Prijave in odjave brezposelnih oseb (mestna občina Krško, leto 2022):**
  - kot brezposelni se je na novo **prijavilo** 799 oseb, kar 53 % zaradi izteka zaposlitve za določen čas, največ iz predelovalnih dejavnosti (145 oseb).
  - 566 brezposelnih oseb se je **vklučilo v zaposlitev**, skoraj petina v predelovalnih dejavnostih, že na drugem mestu pa je gradbeništvo (74 oseb).
- **Struktura brezposelnih** je bila konec leta 2022 občini Krško še vedno neugodna (mestna občina Krško, dec. 2022, 1.072 oseb):
  - **Osebe z najnižjo izobrazbo (OŠ ali manj) ali nižjo, srednje poklicno izobrazbo:** takšnih je bilo kar 73 % brezposelnih oseb, tistih z OŠ ali manj pa 44 %.
  - **Značilne skupine brezposelnih:** žal je kar 60 % dolgotrajno brezposelnih, že na drugem mestu pa so iskanci prve zaposlitve (21 % ali 225 oseb).
- **Sporočena delovna mesta (UE Krško, I. 2022):** v letu 2022 je bilo na zavod za zaposlovanje sporočenih kar 2.367 prostih delovnih mest²², od tega največ za zaposlitev v gradbeništvo (24%), pa tudi za predelovalne dejavnosti (19 %). Zaskrbljujoče je, da se za kar 41 % teh sporočenih prostih delovnih mest zahteva le OŠ izobrazba. Skladno s tem je bilo kar 30 % potreb po poklicih za preprosta dela.

5. SPOT SVETOVANJE POSAVJE IN FINANČNE SPODBUDE ZA MALO GOSPODARSTVO

Center za podjetništvo in turizem Krško je v letu 2018 postal tudi točka SPOT svetovanje Posavje in kot institucija podpornega okolja izvaja celovite aktivnosti za celotno regijo okviru mreže pod okriljem agencije SPIRIT. Poleg Centra za podjetništvo in turizem Krško v občini izvaja storitve e-

²¹ Vir: Interni podatki zavoda za zaposlovanje, OS Sevnica

²² Od apr. 2013 lahko delodajalci sami zagotovijo objavo delovnega mesta, zato ti podatki niso celoviti.

VEM (po novem SPOT portala) tudi Območno obrtna zbornica Krško in Sevnica, AJPES ter notariji, vendar razpolagamo z najbolj relevantnimi podatki samo za CPT Krško

V letu 2007 so se na vstopni točki VEM CPT Krško začele izvajati storitve za samostojne podjetnike: **registracije, spremembe in izbrisi**, v letu 2008 pa so se aktivnosti razširile tudi za družbe z omejeno odgovornostjo. Poleg samih registracij, izbrisov in sprememb se izvede približno cca. 50 **svetovanj** mesečno, tako obstoječim kot tudi potencialnim podjetnikom kot tudi ostalim ciljnim skupinam (društvom, brezposelnim, zavodom ipd.).

V okviru točke SPOT Svetovanje in mentoriranje (nadgradnja v I. 2023) izvajamo brezplačne aktivnosti za potencialne in obstoječe podjetnike ter mikro, mala in srednja podjetja. Aktivnosti so namenjene tudi mladini (dijakom, študentom, osnovnošolcem) ter brezposelnim in so predvsem naslednje:

- ✚ *informiranje* v smislu rednega in ažurnega obveščanja strank o aktivnostih, razpisih in dogodkih na področju spodbujanja podjetništva.
- ✚ Brezplačno udeležbo na *usposabljanjih in delavnicah*, katerih namen je krepiti znanje, veščine in kompetence na področju podjetništva.
- ✚ Brezplačno *osnovno svetovanje* strankam na področjih, ki segajo vse od priprave poslovnih načrtov, marketinga in vodenja podjetij, pa do internacionalizacije podjetij ter državnih spodbud.
- ✚ *Številne aktivnosti v okviru Podjetniškega inkubatorja*: gradnja podjetniškega ekosistema preko organiziranja dogodkov in usposabljanj, podjetniškega mentoriranja za MSP in potencialne podjetnike, informiranja in digitalnega obveščanja, neformalnih druženj in gostovanj drugih podjetnikov, povezovanje in sodelovanje z drugimi organizacijami ipd.
- ✚ Brezplačna registracija in spremembe za s.p. ali enostavne d.o.o. ter ostali postopki v okviru SPOT Registracije.

Na podlagi internih podatkov Mestne občine Krško²³ je bilo v **okviru razpisa za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v mestni občini Krško za leto 2022** razpisanih sredstev za 140 tisoč €.

Na podlagi razpisa je prispelo 73 vlog (5 več kot prejšnje leto), od tega zopet največ (kar 50 vlog) za ukrep A – investicije, 15 vlog za ukrep D – izobraževanje, 4 vloge za promocijo na sejnih, za ukrep svetovanje pa so prispele 3 vloge.

Za razliko od leta 2021 (ko je ostalo neporabljenih dobrih 1.200 €) pa je za leto 2022 zmanjkalo sredstev – kar za dobrih 105 tisoč upravičenih stroškov. Kot vsa leta je bilo tudi za leto 2022 največ sredstev namenjenih za povračilo stroškov investicij (91%) in prav tu je največji manjko sredstev – kar za 109 tisoč €. Zaradi prerazporeditve je bilo razdeljenih za investicije cca. 119 tisoč €, za katera je bila povprečna vrednost subvencioniranih sredstev 2.377 € na vlogo.

Kot smo že omenili lanskoletni analizi, se je za leto 2022 in v prihodnje zopet pričakuje investicijski zagon, zato bi bilo smiselno povečati obseg razpisanih sredstev za investicije, del teh sredstev pa nameniti tudi spodbujanju inovacij in zagonu novih podjetij, temelječih na inovacijah. Pri investiranju v občino bi bilo nujno slediti strateškim interesom občine in bodoče investitorje spodbujati premišljeno glede na razvojne usmeritve.

²³ Vir: Interni podatki Občine mestne Krško, Gospodarski oddelek, sep.2022

Center za podjetništvo in turizem Krško

Podjetništvo je proces in hkrati način življenja, je nenehna rast in iskanje informacij, je iskanje pravih rešitev in preizkušanje novih pristopov in hkrati samo drugo ime za ustvarjalnost. Za uspešen razvoj ni enotnega recepta, podjetje oz. podjetnik ga mora sestaviti sam.

Pri tem je aktivna podpora države in občin ključna za uspešen preboj in nadaljnjo rast v obliki raznovrstnih aktivnosti podpornih institucij (svetovanja in mentoriranja, brezplačnega informiranja in usposabljanja ipd.) ter z direktnimi podporami malim in srednjem podjetjem za investicije in razvoj inovativnih proizvodov, tehnologij in storitev.

Pripravila:
Karmen Levak

Center za podjetništvo in turizem Krško
Kristina Ogorevc Račič

6. VIRI

1. AJPES, PRS: <http://www.ajpes.si/prs/>, junij - julij 2023.
2. AJPES, FI-PO, julij 2023
3. [Www.stat.si](http://www.stat.si), junij – julij 2023.
4. Vir: Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug v Posavski regiji v letu 2022, AJPES, Krško, maj 2023.
5. Interni podatki Zavoda RS za zaposlovanje, Območna služba Sevnica, Sevnica.
6. Interno gradivo Mestne občine Krško, interno gradivo in poročilo CPT Krško
7. Zavod RS za zaposlovanje, <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/>, julij 2023
8. Vir: UMAR, Poročilo o razvoju 2023, https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2023/slovenski/POR2023.pdf, julij 2023
9. Vir: Banka Slovenije, Poslovanje podjetij v letu 2022, <https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/poslovanje-podjetij-v-letu-2022.pdf>, julij 2023
10. Vir: Banka Slovenije: Neposredne naložbe 2022, junij 2023, <https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/neposredne-nalozbe-kratka-info-2022.pdf>, julij 2023